

ДОБРЫ ВЕЧАР
Добрый вечер

МІНСКАЯ ГАРАДСКАЯ ГАЗЕТА

1993 СНЕЖАНЬ 22 Серада
№ 242 (677)
Цана 30 рублёў

СТАЛІЧНАЯ ХРОНІКА

ПА ПАВЕДАМЛЕННЯХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ «ДВ», АГЕНЦТВАЎ РІД, БЕЛАПАН, БЕЛІНФАРМ

ЦЕНА НА ХЛЕБ ОСТАЕТСЯ ФИКСИРОВАННОЙ

С понедельника подорожали хлебобулочные изделия, и сразу по городу поползли слухи, что в ближайшие дни должны отменить фиксированные цены на хлеб. Мы связались с начальником отдела цен управления торговли Мингорисполкома Н.МАКОВКОЙ. Она опровергла эти слухи, добавив, что, видимо, они вызваны исчезновением из продажи дешевых батонов. Дело в том, что в городе не хватает муки для выпечки таких изделий, поэтому вся дешевая продукция пока идет только в детские и лечебные учреждения, а в торговлю не поступает.

— Но фиксированные цены на хлеб и молоко остаются, — сказала Нина Васильевна.

БЕЛАРУСЬ ЗАХОЎВАЕ НЕЙТРАЛІТЭТ

Міністр замежных спраў Беларусі Пётр Краўчанка ў сваім каментарыі прайшоўшых у Расіі выбараў і магчымых змяненняў у адносінах Беларусі і Расіі сказаў наступнае: «Міністэрства замежных спраў Беларусі зыходзіць з таго, што на дзяржаўным і ўрадавым узроўні ніякіх ваганняў не адбываецца. Што ж датычыць выбараў у Расіі, гэта ўнутраная справа дружалюбнай нам дзяржавы».

Кіраўнік знешнепалітычнага ведамства Беларусі лічыць, што ў такіх сітуацыях рэспубліка не павінна ніяк умешвацца ў справы суверэннай дзяржавы.

Андрэй СЕРАДА.

АБАРОНА ПАТРЭБНА ЎСІМ, І ІНВЕСТЫЦЫЯМ ТАКСАМА

У Доме ўрада адбылася сустрэча намесніка старшыні Дзяржаўнага камітэта па знешніх эканамічных сувязях Сяргея Атрошчанкі з першым сакратаром пасольства ЗША ў Беларусі панам Кролам. Паводле звестак БелаПАН, у ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні інвесціравання беларускай эканомікі і спосабы абароны замежных інвестыцый.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

РАДЫ ВСТРЕЧЕ

Правление городского клуба ветеранов войны и труда при Дворце культуры профсоюзов извещает о том, что **25 ДЕКАБРЯ** в 12.00 в театральном зале состоится очередная встреча ветеранов, посвященная 35-летию работы клуба.

После официальной части — концерт, танцы.

ПРИГЛАШАЮТСЯ ВСЕ ЖЕЛАЮЩИЕ.

«ЗОЛОТАЯ ЛИРА» — ФАБРИКА ЗВЕЗД

В Государственном театре музыкальной комедии состоялся фестиваль белорусской эстрадной песни «Золотая лира».

Учредителем его выступила компания «ВИТТ» при участии фирм «Хелен Валери», «Пуше», «Белбизнесбанка» и «Промстройбанка». Участвовали в фестивале известные белорусские исполнители Я.Поплавская и А.Тихонович, А.Ярмоленко и Лика, А.Ютт и И.Афанасьева, а также начинающие артисты.

— Главная задача нынешнего фестиваля, — говорит его продюсер Елена Скрипель, — возродить интерес к нашей эстраде, внести новый колорит и тем самым доказать, что она может достойно конкурировать на музыкальной арене СНГ.

Процесс индустрии звезд, подготовки режиссеров, продюсеров очень серьезный, и повлиять на его развитие можно с помощью бизнеса.

Александр ГОВОРУХИН.

□ КОРАТКА

З 20 СНЕЖНЯ зноў падаражалі паслугі міжнароднай тэлефоннай сувязі. Адна хвіліна тэлефоннай размовы з Варшавай цяпер каштуе 1560 рублёў, з Берлінам — 3360, з Вашынгтонам — 7800 рублёў.

* * *

В ПЕРВУЮ КЛИНИКУ Минска поступил гуманитарный груз медикаментов из Германии. Как стало известно корреспонденту РИДа, медикаменты прибыли по линии министерства внутренних дел земли Северный Рейн–Вестфалия.

* * *

У НАЦЫЯНАЛЬНЫМ інстытуце гуманітарных навук 22–23 снежня адбудзецца Рэспубліканская навукова–метадычная канферэнцыя. Яе тэма: «Гуманітарызацыя адукацыі: сучасная канцэпцыя і практыка». Дыскусіі будуць праходзіць па 5 навуковых секцыях. У іх прымуць удзел супрацоўнікі Міністэрства адукацыі, выкладчыкі ВНУ г.Мінска.

* * *

На заседании сессии Верховного Совета было принято решение об установлении с 1 января 1994 года минимальной заработной платы в размере 30 тысяч рублей. Таким образом, большинство депутатов проигнорировало предложение Федерации профсоюзов Беларуси об установлении с 1 декабря 1993 года минимальной заработной платы в размере 35 тысяч рублей.

ГАНДАЛЬ У СВЯТЫ І НАПЯРЭДАДНІ

Віктар СТРЫЖАК.

Згодна загада, падпісанага начальнікам упраўлення гандлю Мінгарвыканкама Леанідам Валодзькам, з 22 снежня гэтага года па 7 студзеня 1994 года забаронена закрыццё магазінаў сталіцы на рамонт, інвентарызацыю, скарочаныя і санітарныя дні.

Што датычыць рэжыму работы гандлёвых кропак, то харчовыя магазіны горада незалежна ад ведамаснай падначаленасці, будуць працаваць 25 снежня 1993 года і 7 студзеня 1994 года з 9.00 да 18.00. 1 студзеня, на Новы год, — з 10.00 да 18.00. Віна-гарэлачныя аддзелы ва ўказаныя дні будуць працаваць па рэжыму работы магазінаў.

Прыёмныя пункты шклатары 25 снежня і 7 студзеня — выхадныя. Не будуць працаваць у гэтыя дні таксама ўсе нехарчовыя магазіны і крамы Белювелірганддлю.

З 24 па 31 снежня бягучага года будзе арганізаваны ў сталіцы шырокі продаж святочных ёлак. З лясными гаспадаркамі гандлёвыя прадпрыемствы заключылі дагаворы на пастаўку ў горад не менш 65 тысяч лясных прыгажунь.

Елачныя базары будуць працаваць з 10.00 да 18.00 гадзін **каля універмага «Беларусь» (вул.Жылуновіча, 4), каля магазіна № 4 «Дзіцячы свет» (п-т Ракасоўскага, 145), каля магазіна № 14** «Еўрааўта» (Лагойскі тракт, 21), каля магазіна № 1 СП «Вінтра» (вул.Каліноўскага, 55), каля магазіна № 47 гандлёвай фірмы «Азарэнне» (вул.Прытыцкага, 110), каля універсама «Валгаград» гандлёвай фірмы «Фобія» (п-т імя газеты «Праўда», 30), каля Дома гандлю «Чэрвенскі» (вул.Маякоўскага, 20), каля універсама № 5 гандлёвай фірмы «Жывінка» (вул.Асаналіева, 40), каля кінатэатра «Кіеў», на плошчы каля Чыжоўскага рынку.

■ ПАРТАКТИВ

НДБ ПОДДЕРЖИВАЕТ ЛУКАШЕНКО

Агентство РИД получило заявление Народного движения Беларуси о полной поддержке деятельности депутата ВС республики А.Лукашенко.

«То, что было очевидно для каждого гражданина Республики Беларусь, получило официальное подтверждение в результате деятельности комиссии А.Лукашенко: под фальшивым лозунгом перехода к рынку идет широкомасштабное разграбление народного достояния со стороны теневого капитала и сросшейся с ним государственно-хозяйственной бюрократии», — говорится в заявлении. Причина сложившейся трагедии, как явствует далее из документа, — в «стратегии реформ, осуществляющихся не в интересах народа, а за счет народа». «Дальнейшее проведение этой стратегии приведет к полному ограблению народа, формированию тонкого слоя «тутэйшай» компрадорской буржуазии, тесно повязанной с западным капиталом,и, в конечном счете, к утрате Беларусью своей экономической и политической независимости», — говорится в заявлении.

В связи с этим Народное движение Беларуси требует принятия ряда мер, направленных на стабилизацию положения в обществе. В частности, решительного изменения стратегии реформ по всем направлениям экономической политики, немедленного принятия закона, который позволил бы включить механизм декларирования доходов, а также придания комиссии А.Лукашенко статуса постоянной комисии ВС Республики Беларусь с предоставлением полномочий, необходимых для эффективной работы. Кроме того, как говорится в документе, по фактам, содержащимся в докладе А.Лукашенко, Прокуратурой республики должны быть немедленно начаты следственные действия, и при наличии состава преступления дела должны быть переданы в суд. «С практикой увода преступников от уголовной ответственности путем всякого рода бюрократических процедур (освобождение от работы, отправка на пенсию и т.д.) должно быть раз и навсегда покончено. Все факты противодействия работе комиссии со стороны высших должностных лиц (в частности, С.Шушкевича и др.) должны быть тщательно расследованы и получить не только моральную, но и юридическую оценку.

Сергей РАСОЛЬКО, РИД.

КАЛЯНДАР

СОНЦА — 8.26/15.50.

Даўжыня дня — 7.24.

МЕСЯЦ — першая квадра 21 снежня,

усход 10.47.

ІМЯНІНЫ

Сёння:

Праваслаўныя — Ганны, Сафрона.

Каталіцкія — Ганараты, Зянона.

Заўтра:

Праваслаўныя — Ангеліны, Ермагена, Іаасафа, Міны, Яўграфа.

Каталіцкія — Вікторы, Маргарыты, Яна.

■ АКЦИЯ

В «САЛЮТЕ» ТОЛЬКО ВЕТЕРАНЫ

Юрий ЗАХАРОВ, «ДВ». Фото автора.

Недавно исполком Совета народных депутатов Ленинского района, Союз кинематографистов республики, администрация кинотеатра «Салют» и СП «Джэкет» пригласили ветеранов района на торжественный вечер. Он был посвящен открытию кинопоказа «Встреча с белорусским кино», посвященного 50-летию освобождения республики от фашистских захватчиков и 70-летию белорусского кино.

Ветераны встретились с ведущими кинематографистами, среди которых были доктор искусствоведения профессор А.В.Красинский и лауреат Госпремии СССР, заслуженный деятель искусств БССР режиссер-постановщик В.А.Никифоров. Кроме этого была представлена кинолента «Душа моя Мария» и состоялся концерт. А в буфете ветераны смогли выпить бесплатно стакан сока и съесть бутерброд.

Такие благотворительные встречи для ветеранов планируется проводить регулярно.

■ ГОРОДСКИЕ ЗАБОТЫ

ЦИРК УЕХАЛ, А КЛОУНЫ ПОНЕВОЛЕ ОСТАЛИСЬ...

Анатолий БЕЛОУС, «ДВ».

По правде говоря, давно уже не встречал рекламы цирка на льду. Прославленная труппа, похоже, надолго съехала за рубеж, на валютные «хлеба». И вот тебе раз: позавчера довелось увидеть похожее зрелище в реальной жизни, на площади перед Комаровкой. В тот день распогодилось, потеплело, и на старый лед проморосил промозглый дождик. Подсыпать оперативно песочка, конечно, не удосужились. Тут-то и началось представление. Прохожие шли по площади, словно по минному полю. То справа, то слева, не удержав равновесия, люди выделывали такие кульбиты и пируэты... Особенно доставалось тем, кто торопился. Я и сам, затаив дыхание, зашагал чуть ли не на цыпочках...

— Погода, как видите, очень переменчива, порой непредсказуема, — замечает заведующий приемным отделением БелНИИТО С.А.ПРОКОФЬЕВ. — И за ее капризами не угонится ни одна служба, ни один дворник. Впрочем, каждому свое, и жителям столицы от этого не легче. Увы, у нас же, как водится, где недорабатывают одни, с запаркой перепадает смежникам. Только за прошлую неделю к нам поступило более 210 травмированных. В основном с переломами рук, лодыжек и позвоночника. В иные дни жертвами коварного гололеда становятся 50 и более человек. И зачастую это пожилые люди, детвора. Довольно много среди «оступившихся» и поклонников Бахуса. Но те хоть уже «под наркозом». А где набраться болеутоляющих средств для других пациентов? Сегодня практически все в дефиците. Огромные проблемы с гипсом, перевязочными материалами, который месяц в глаза не видим ваты. А позавчера новое поступление — более 40 человек. И это при наших-то 320 койках. Да и учтите, наш научно-исследовательский институт травматологии и ортопедии — объект республиканского значения. Со всех краев к нам везут самых тяжелых больных со сложными травмами. А тут одна столица доставляет столько хлопот. Потому будьте очень внимательны и предельно осторожны. Не считайте ворон, смотрите под ноги...

■ ВОТ ТАК!

...СИРЕНЕВЫЙ КАДИЛЛАК, ОТДАЙ ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЙ ЗНАК

Новое поколение выбирает, к сожалению, уже не «Пепси», а отличительные «фирменные» знаки импортных машин.

Видно, поднадоело мыть иномарки малышам, да еще и делиться со старшими, «стрясающими деньгу», поэтому теперь осваивают новый бизнес. С припаркованных «мерседесов», «опелей», «вольво» и т.п. снимаются фирменные знаки для продажи отечественным автолюбителям.

Просто оторваный (без крепления), но в нормальном состоянии знак оценивается в 1–5 долларов (или в рублях по курсу); с креплением от престижной машины дотягивает до 10–15 долларов.

Стоит предположить, что если ранее владельцы иномарок с помощью хитроумных сигнализаций перекрывали доступ в салон, то теперь будут ломать головы, как защитить «фирму» от представителей нового бизнеса.

Анатолий ЧЕПИКОВ.

КУРС ОБМЕНА наличной валюты и курс Национального банка на 22 ДЕКАБРЯ 1993 года

Наименование банка	Доллар США			Немецкая марка			Российский рубль		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
КОМПЛЕКС	5370	5780/6700	5590	3135	3375/3770	3265	3.80	3.90/4.1	4.00
БЕЛВНЕШЭКОНОМБАНК	5400	5940	5700	3155	3470	3330	3.80	**	4.18
Белорусский НАРОДНЫЙ БАНК	5300	**	5700	3090	---	3330	3.80	**	---
БЕЛПРОМСТРОЙБАНК	5300	6200	5600	3050	3600	3150	3.70	**	4.10
БЕЛАРУСЬ	---	6586	---	---	3827	---	---	**	4.80
СБЕРБАНК	5410	5495	5500	3150	3205	3210	3.80	3.85	4.15
ПРИОРБАНК	5500	6050	5700	3210	3530	3330	3.50	3.85	4.50
ПРОФБАНК	---	6300/6600	---	---	3400	---	3.85	4.15	4.25
СЕВЕРО-ЗАПАД	---	6272/6468	---	---	3626/3724	---	---	**	---
БЕЛБИЗНЕСБАНК	5500	6050	5900	3235	3558	3470	4.00	**	4.40
НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК	6990.00			4083.67			4.51		

■ "**" -- не принимают
1 -- покупка (наличный расчет); 2 -- покупка (чековая книжка); 3 -- продажа

■ Информация (на 9 час. 45 мин.) подготовлена "Агентством Гревцова".

АБАРОНІМ РЭДАКЦЫЮ «НАРОДНАЙ ГАЗЕТЫ» — АБАРОНІМ ГАЛОСНАСЦЬ!

Заява рады Беларускай асацыяцыі свабодных сродкаў масавай інфармацыі

Як вядома, прататалітарная большасць Вярхоўнага Савета, нібыта не задаволеная ўзроўнем выканання рэдакцыяй «Народнай газеты» свайго абавязку перад чытачамі, дамаглася ўключэння ў парадак дня чарговай сесіі Вярхоўнага Савета пункта аб заслухоўванні ў Авальнай зале справаздачы галоўнага рэдактара выдання, народнага дэпутата Беларусі Іосіфа Сярэдзіча.

Што ж не спадабалася ў «НГ» і яе кіраўніку гэтаму парламенцкаму істэблішменту, які з усім сваім непрафесіяналізмам, антыпатрыятычнай ментальнасцю і забальшавізаваным мысленнем стаў тормазам на шляху правядзення рынкавых рэформаў, дэмакратычнага ды нацыянальнага адраджэння беларускай краіны?

Можа, «НГ» пераўтварылася ў рупар нейкай адной палітычнай партыі? Распальвае міжнацыянальную варажнечу? Заклікае да гвалтоўнага скасавання існуючай Канстытуцыі ці тых актаў, што прыняты цяперашнім парламентам і маюць канстытуцыйную сілу? А можа, газета выступае за ліквідацыю суверэннасці і незалежнасці Беларусі? За парушэнні правоў Чалавека? Ды сто разоў — не!

Варта пагартаць падшыўку газеты, як любому адукаванаму чалавеку стане зразумела: рэдакцыя дае магчымасць выказацца на старонках «НГ» носьбітам самых разнастайных, нярэдка палярных меркаванняў аб постсавецкіх рэаліях у рэспубліцы, карыстае ў кожным нумары беларускую і рускую мовы, прапагандуе ідэі нацыянальнай і рэлігійнай цярпімасці, выступае супраць таталітарызму любых колераў і адценняў, за сапраўдную незалежнасць Беларусі, за ўсталяванне ў ёй прынцыпаў дэмакратыі і правоў Чалавека.

Рэдакцыя ў цэлым і кожны яе журналіст паасобку працуюць цывілізавана і ў тых нячастых выпадках сваёй неправаты прыносяць прабачэнне канкрэтным людзям і чытачам.

Матэрыялы, што друкуюцца ў «НГ», ствараюцца, як правіла, прафесійна, выклікаюць рэзананс у грамадстве. Яны жанрава разнастайныя, падаюцца з густам. Сведчанне таму, што «Народную газету» любіць народ, — не пастаянны поспех падчас апошніх падпісных кампаній. «НГ» на сённяшні дзень самае масавае перыядычнае выданне рэспублікі з больш чым паўмільённым тыражом кожнага выпуску. Тым самым чытачы (а яны і толькі яны могуць быць суддзямі газеты) выказалі сваю адзнаку «НГ» і яе рэдакцыі, якая плённа працуе пад кіраўніцтвам вопытнага, здольнага журналіста Іосіфа Сярэдзіча. Ягонае заслухоўванне ў Вярхоўным Савеце якраз і спатрэбілася тым дэпутатам, якія цягнуць рэспубліку назад, да ўчарашніх таталітарных дзён, якія дзяржаўную палітыку прыраўноўваюць да ўзаемаадносін з суседзямі. Яны пераўтвараць парламенцкую трыбуну ў месца пустой гаварыльні, прымаюць законы, якія нярэдка або супярэчаць адзін аднаму, або без механізма адказнасці за іхняе невыкананне. І вось цяпер, калі грамадскасць рэспублікі востра ставіць пытанне аб датэрміновым роспуску існуючага Вярхоўнага Савета, які стаў карыкатурай на вышэйшы орган заканадаўчай улады суверэннай дзяржавы, палітыкі пэўнага кшталту вырашылі нанесці ўдар па рэдакцыі «НГ» і пачаць сваю ганебную, беспрэцэдэнтную ў сусветнай практыцы парламентарызму справу з «галоўнага рэдактара «Народнай газеты». Не трэба мець у сем пядзяў лоб, каб прадбачыць, чым можа скончыцца так званае заслухоўванне Сярэдзіча «на кіліме» ў Авальнай зале. Цікава толькі, каго наступнага з журналістаў паклічуць на гэты ці іншы «кілім» або зварганяць супраць яго судовую справу «аб знявазе гонару і годнасці»?

І ўвесь гэты сярэднявяковы інквізітарскі шабаш, самае шчырае і нахабнае «паляванне на ведзьмаў» адбываецца на фоне адсутнасці беларускага Закона аб друку, рэзкага ўздаражання для рэдакцыі паліграфічных паслуг, перакладання на плечы газет, часопісаў і выдавецтваў аплаты ў валюце за карыстанне энерганосьбітамі, пра што ўжо згадвалася ў друку.

Дзе і ў якой яшчэ краіне магчыма такое ў лёсавызначальныя для тых або іншых народаў часіны?

Зразумела, нас, журналістаў, хочуць запалохаць. І гэта не пустыя пагрозы, калі ўлічыць той момант, што сярод прадстаўнікоў парламенцкай большасці сядзіць нямала такіх, хто раней меў у руках рычагі ўздзеяння на работнікаў прэсы. Мусіць, былых партапаратчыкаў зноў пацягнула да аджыўшых сваё стылю і метадаў кіравання сродкамі масавай інфармацыі. Рада БАСМІ не сумняваецца ў выніках заслухоўвання Іосіфа Сярэдзіча перад гэтым бамондам. І тут справа не толькі ў журналісцкім лёсе кіраўніка «Народнай газеты» і ягоных калегаў. А перш за ўсё ў тым, што маючыя ўладу хочуць на корані знішчыць у Беларусі неад'емнае права Чалавека на атрыманне праз друк, радыё і тэлебачанне аб'ектыўнай, не знявечанай гвалтам і страхам інфармацыі. А што такое краіна без такога права? Таталітарны запаведнік лацінаамерыканскіх ці афрыканскіх узораў, бантустан!

Рада беларускай асацыяцыі свабодных СМІ выказвае свой рашучы пратэст супраць замаху ўладнай машыны на нашых калегаў з «Народнай газеты». Мы заклікаем усіх журналістаў, пісьменнікаў, дзеячаў культуры і навукі, палітычныя, грамадскія і творчыя арганізацыі, сумленных дэпутатаў і чыноўнікаў органаў дзяржаўнага кіравання ўсіх узораў, прадстаўнікоў замежных СМІ, акрэдытаваных у нас, усіх чытачоў, радыёслухачоў і тэлегледачоў, каму дарагія ідэалы адраджэння дэмакратычнай, прававой, суверэннай Беларусі, да салідарнасці з калектывам «Народнай газеты» і яе галоўным рэдактарам, парламентарыем Іосіфам Сярэдзічам.

Не дадзім растаптаць нашу адзіную, але яшчэ такую кволую дэмакратычную заваёву ў новай гісторыі Рэспублікі Беларусь — галоснасць!

Не дапусцім такога, каб нас перабілі па аднаму!

■ РОЗДУМ ПАСЛЯ СУДА

ЗАХОЎВАЙЦЕ ПЛЁНКІ ДА СКОНУ — І ВАС АБАРОНЯЦЬ ЗАКОНЫ,

або ХТО І КАЛІ ЗА ЖУРНАЛІСТА СЛОВА ЗАКІНЕ?

Такое пытанне ўзнікае пасля заканчэння разгляду грамадзянскай справы публіцысткі С.Алексіевіч у Цэнтральным раённым нарсудзе сталіцы.

І. ІНФАРМАЦЫЯ

Нарэшце, пасля некалькіх месяцаў ляжання справы ў службовых сейфах ды сталах, потым няўдалых спроб пачаць яе разгляданне, Цэнтральны райнарсуд Мінска літаральна за тры дні — 29 лістапада, 1 і 8 снежня — усё ж разгледзеў іскі Іны Галаўнёвай і Тараса Кецмура да аўтаркі дакументальнай аповесці «Цынкавыя хлопчыкі», пісьменніцы-публіцысткі Святланы Алексіевіч і да газеты «Комсомольская правда».

Нагадаем чытачам, якія па публікацыях у «ДВ» сочаць за ходам гэтага працэсу, што Іна Сяргееўна Галаўнёва — маці загінуўшага ў Афганістане маладога афіцэра Юрыя Галаўнёва, а Тарас Кецмур — старшыня Мінскай раённай арганізацыі ветэранаў афганскай вайны. У сваіх іскавых патрабаваннях яны настойвалі, каб суд прымусіў пісьменніцу праз «Комсомолку» (або беларускія СМІ і абавязкова — тэлебачанне) прынесці ім, пакрыўджаным, свае прабачэнні за нібыта зганьбаваныя чалавечы гонар ды годнасць. Бо Святлана Алексіевіч менавіта на старонках «Комсомольской правды» 15 лютага ў сваім запісе маналогаў ад імя І.Галаўнёвай ды Т.Кецмура надрукавала нібыта ўзятыя са столі факты пра іх родных-блізкіх ды пра іх саміх, факты, што не толькі не адпавядаюць расказанаму ў свой час І.Галаўнёвай і Т.Кецмурам Святлане Алексіевіч, а яшчэ ў дадатак да гэтага часу негатыўна ўплываюць на жыццё істцоў.

І вось супрацьстаячыя бакі выслуханыя. Старшынствуючы на судовым пасяджэнні малады суддзя Ігар Ждановіч зачытвае рашэнне, сутнасць якога зводзіцца да наступнага. Факты, выкладзеныя за подпісамі істцоў у «Комсомолке», сапраўды, не адпавядаюць рэчаіснасці, бо С.Алексіевіч не прад'явіла суду дыктафонныя плёнкі запісаў гутарак з І.Галаўнёвай і Т.Кецмурам. Але І.Галаўнёвай суд адмаўляе ў задавальненні іску: згаданыя факты яе не могуць абражаць. Іск жа Т.Кецмура задавальняецца часткова, бо толькі частка памянёнай публікацыі закранае гонар і годнасць ветэрана афганскай вайны. Райнарсуд абавязвае «Комсомольскую правду» надрукаваць адпаведнае абвяржэнне і прабачэнні пісьменніцы перад Т.Кецмурам па частцы «асуджаных» фактаў.

Зразумела, кожны з бакоў мае права рашэнне суда ад 8 снежня апратэставаць і запатрабаваць больш поўнага задавальнення сваіх прэтэнзій і прыняцця іншага рашэння праз суд вышэйшай інстанцыі. Вось такая схематычная інфармацыя даволі няпростай справы.

Але гэта інфармацыя і акалічнасці, у якіх разглядалася справа, наводзяць нас на пэўны роздум. І найперш — пра журналісцкія правы і абавязкі ды прававое поле, якое створана ў Беларусі вакол нашай прафесіі. Бо тое, што адбылося ў Цэнтральным райнарсудзе ў адносінах да Святланы Алексіевіч, — крайняя несправядлівасць, што сведчыць аб фактычным бяспраўі нашага брата — журналіста і пісьменніка-публіцыста.

II. РАШЭННЕ СУДА: ПРАВА І МАРАЛЬ

Запомнілася рэакцыя на рашэнне суда адваката Святланы Аляксандраўны Васіля Лушкінава. Яго твар упершыню за гэтыя дні засвяціўся ўсмешкай. На пытанне журналістаў: ці задавальняе спадара Лушкінава вось гэты вырак? — ён адказаў, што быў гатовы на больш несправядлівае судовае рашэнне ў адносінах да ягонай даверальніцы. А гэта, наогул, яшчэ неблагі фінал: Святлане Алексіевіч расшарквацца перад Галаўнёвай не трэба, толькі па нейкаму там факту — папрасіць прабачэння перад Кецмурам; нарэшце, заплаціць больш паўтары тысячы «зайцоў» судовай пошліны — гэта не такія ўжо вялікія грошы.

Адвакат жа Іны Галаўнёвай і Тараса Кецмура спадар Цветаў аднаму з нас шчыра сказаў, што ён гэтым рашэннем не задаволены. Яму няўцям, што суд вось прызнаў усе факты ў публікацыях не адпавядаючымі сапраўднасці, але С.Алексіевіч павінна прасіць прабачэння толькі ў аднаго Т.Кецмура і толькі па частцы фактаў, якія тычацца падабароннага Цветава.

Але абодвух адвакатаў мы павінны азадачыць: па гэтаму суду больш пацярпела Святлана Алексіевіч. Бо ў рашэнні, якое прыняў юрыст Ігар Ждановіч разам з народнымі засядацелямі, кінута самае прыкрае для журналіста абвінавачванне — у друкаванай ілжы. Гэта, падкрэсліваем, зафіксавана ў дакуменце. Гэта можа застацца ў спадчыну будучым пакаленням. Суд зрабіў сваю справу — кінуў цень на твор Святланы Алексіевіч, перакладзены на многія мовы народаў краін СНД і далёкага замежжа. Людзям, чытаючым кнігі Святланы Аляксандраўны, а да іх, зразумела ж, дойдзе вырак Цэнтральнага райнарсуда беларускай сталіцы, будзе цяпер прычына задумацца: а, можа, спадарыня Алексіевіч сама, са сваёй галавы прыдумала гэтую кнігу і такім вось чынам і іншыя дакументальныя творы? Можа, усё, што яна напісала, пачынаючы ад «У вайны не жаночае аблічча», — блеф, падробка пад дакументалістыку?

Ім, чытачам, усё роўна, што пісьменніца-публіцыстка згодна судовага рашэння не павінна прасіць прабачэння ў Іны Галаўнёвай, а ў Тараса Кецмура прасіць «часткова». Няхай цяпер, як хоча, так і адмываецца аўтарка з сусветным імем!

Пасля суда адзін з нас доўга размаўляў з суддзёй Ігарам Ждановічам, бо, канешне ж, практыку-журналісту здавалася: у Святланы Алексіевіч павінна быць прэзумпцыя невінаватасці. Доказы віны публіцысткі абавязаны прадстаўляць суду самі істцы.

Са сказанага Ігарам Ждановічам вынікала: прэзумпцыя невінаватасці дзейнічае толькі ў крымінальных справах. Адсюль, у сваю чаргу, выцякае: калі б, напрыклад, І.Галаўнёва і Т.Кецмур выставілі супраць С.Алексіевіч абвінавачванне ў паклёпе, а тэрмін «паклёп» — гэта ўжо тэрмін крымінальнага кодэкса, тады і маці загінуўшага «афганца», і ветэран-«афганец» павінны былі здабыць і прадставіць суду доказы вінаватасці Святланы Аляксандраўны. Скажам, тыя ж дыктафонныя плёнкі з запісамі гутарак публіцысткі з гэтымі людзьмі. І няхай бы з тых плёнак, сапраўды, было бачна: Святлана Алексіевіч, каб задаволіць свае пісьменніцкія прымхі, прэтэнзіі ці амбіцыі, пакрывіла душою, злосна сказіла праўду жыцця, выставіла Іну Галаўнёву і Тараса Кецмура перад грамадствам і роднымі-блізкімі ў самым што ні ёсць ілжывым, вычварным святле.

Іншая справа — грамадзянская справа па абароне чалавечага гонару і годнасці. Тут, у беларускім праве, згаданай прэзумпцыі не існуе. Не існуе і тэрміну даўнасці публікацыі. Тут галоўны прынцып, якім кіруюцца суддзі, — спаборніцтва доказаў абодвух бакоў. Адсюль названыя плёнкі павінна прадставіць суду менавіта Святлана Аляксандраўна. Па-чалавечы, Ігар Ждановіч разумее: так, з моманту публікацыі на старонках «Комсомолки» згаданых маналогаў мінула каля чатырох гадоў. Мусіць, арыгіналы матэрыялаў не захаваліся нават у архівах «Комсомольской правды». І сотні касетаў пісьменніца не магла так доўга захоўваць, бо пачынала працаваць над новымі кнігамі, таму папярэднія запісы сцерла. Але Закон ёсць Закон. І для Ждановіча-юрыста — гэта не фактар, каб Закон парушаць. Адзінае, што мог зрабіць спадар суддзя, дык суаднесці надрукаванае ў газеце з папрокамі істцоў у адрас С.Алексіевіч наконт «зганьбаванага чалавечага гонару і годнасці». Вынікі гэтага аналізу чытачы ўжо ведаюць.

А ўвогуле, сказаў шаноўны суддзя, вельмі дрэнна, што ўсё яшчэ няма беларускага Закона аб друку (ён пакуль што прыняты ў першым чытанні), які павінен падрабязнейшым чынам рэгламентаваць правы і абавязкі работнікаў прэсы ды іншых сродкаў масавай інфармацыі з адначасовай карэкціроўкай адпаведных артыкулаў у КК і ГПК Беларусі. Бо можа здарыцца такое, калі за адну і тую ж правіннасць крымінальны кодэкс будзе «рэкамендаваць» журналісту турму, грамадзянска-працэсуальны — лёгкі грашовы штраф, а Закон аб друку — поўнае апраўданне вінаватага. Як тады судзіць чалавека?

Між іншым, і адвакат Іны Галаўнёвай і Тараса Кецмура спадар Цветаў прызнаў: рашэнне, якое прыняў суддзя на гэтай справе, шмат у чым абумоўленае недасканалым прававым полем вакол такой галіны гуманітарнай дзейнасці чалавека, якой з'яўляецца журналістыка.

III. ЯШЧЭ АДНА РАЗБОРКА...

Выдатна разумеем усю абмежаванасць «пракрустава ложа» тых законаў, якімі кіраваўся Ігар Ждановіч, калі разам з народнымі засядацелямі выпрацоўваў рашэнне па гэтай няпростай справе. Выдатна разумеем: журналісты, нават у тым разе, калі іх называюць пісьменнікамі-публіцыстамі або пісьменнікамі-дакументалістамі, нясуць адказнасць перад тымі, каго яны крытыкуюць або нават хваляць на старонках прэсы ці ў радыёэфіры. Яны маюць справу з самым святым — жывым, чалавечым матэрыялам. Ад іх, бы ад дактароў, падчас залежыць тое, як пасля публіцыстычных твораў будуць жыць гэтыя людзі. Несумненна, работнікі СМІ павінны працаваць без сучка-задзірынкі, і галоўны іхні прынцып тут менавіта амаль медыцынскі: не нашкодзь невінаватаму чалавеку! І тут журналісты не просяць ільготаў.

Але, маючы адказнасць, яны, прабачце за таўталогію, маюць права валодаць адпаведнымі правамі. Судовая ж справа паісках да С.Алексіевіч у дэталях паказала, што журналісты бяспраўныя.

... Вось у зале суда гучыць магнітафонны запіс выступлення на мітынгу Іны Галаўнёвай. З яго вынікае, што ісціца ведала пра «Цынкавых хлопчыкаў», бо ў мінулым ліку гучыць яе сцвярджэнне: пісьменніца «напісала» праўдзівую кнігу. Яна абвінавачвае вышнія ўлады, якія паслалі сына Іны Сяргееўны на смерць у Афганістане.

Але на Святлану Аляксандраўну гэты магнітафонны запіс «не працуе». У яе няма прэзумпцыі невінаватасці. У такім разе гэта плёнка — толькі ўскосны доказ. Ён можа адно — памагчы суддзі прыняць рашэнне, што факты, прыведзеныя ў маналогу І.Галаўнёвай, запісаныя С.Алексіевіч, а затым надрукаваныя ў «Комсомолке», не могуць абражаць ісціцу.

... Вось у зале суда гучыць яшчэ адзін доказ: І.Галаўнёва ведала, што і як напісала пра яе сына ад асобы маці С.Алексіевіч, і што яна не мела супраць публікацыі ніякіх пярэчанняў, бо ў 1991 годзе ў БелСЭ выйшла кніга «Памяць» пра загінуўшых беларускіх воінаў на афганскай вайне. Іна Галаўнёва ўваходзіла ў грамадскую рэдкалегію «Памяці» і, зразумела, не магла не ведаць, што ў раздзел аб яе сыне ідзе менавіта той самы ўрывак яе маналога, што быў надрукаваны ў «Комсомольской правде» 15 лютага 1990 года. Але і гэта акалічнасць — усяго толькі ўскосны доказ. Святлана Алексіевіч не мае прэзумпцыі невінаватасці: ад яе патрабуюць прамыя доказы! Іна Галаўнёва, калі пажадае, можа прывесці ў суд сведак, якія папросту скажуць: Іне Сяргееўне, сапраўды, стала жыць горай пасля публікацыі С.Алексіевіч — ускладніліся ўзаемаадносіны з мужам, з малодшым сынам. Супраць такіх «фактаў» зноў жа трэба выстаўляць адно: плёнкі гутарак пісьменніцы з І.Галаўнёвай!

... Адзін з кіраўнікоў пен-клуба Карлас Шэрман, прадстаўнік пісьменніцы ў судзе, двойчы настойвае на літаратуразнаўчай экспертызе «Цынкавых хлопчыкаў», каб суддзя і засядацелі мелі ўяўленне аб правах аўтара ў межах жанру гэтай аповесці. І двойчы суд спадару Шэрману адмаўляе. Святлана Алексіевіч не мае прэзумпцыі невінаватасці — экспертыза тут наогул не патрэбная! Плёнкі патрэбныя! Плёнкі!..

Дык ці не таму, што вось з гэтых грамадзянскіх працэсаў аб «зганьбаванні чалавечага гонару і годнасці», з працэсаў, у якіх журналісты не маюць прэзумпцыі невінаватасці, заўжды тырчаць вушы працэсаў палітычных? Заўважце, іх арганізатары яшчэ ні разу не прыцягнулі журналістаў да крымінальнай адказнасці — «за паклёп». І не таму, што шкадавалі журналістаў — тут для істцоў ох, як шмат работы! Бо на варце жыцця і гонару, каго абвінавачваюць у злачынстве, заўжды — прэзумпцыя невінаватасці. А яна павінна быць заўжды ў аўтара: любы працэс — грамадзянскі або крымінальны — можа яго, журналіста, пераўтварыць у прафесійны труп.

Не, не суддзя Ігар Ждановіч, а тыя, хто стаіць за плячамі Іны Галаўнёвай і Тараса Кецмура, тыя, хто хоча адмыцца ад афганскай крыві і бруду, у свой час тонка спрагназавалі гэтую сітуацыю ў барацьбе са Святланай Алексіевіч, ведаючы нашу безабароннасць перад галоўным бальшавіцкім правам — біць невінаватага...

І мы з жахам думаем: а што, калі заўтра адмовяцца ад сваіх слоў усе тыя людзі, чые маналогі Святлана Алексіевіч уключыла ў «Цынкавых хлопчыках»? А на падмогу ёй не падаспее прыняты ў першым чытанні парламентам Закон аб друку? Раптам гэты Закон не вырашыць узнікшую прававую праблему з памянутай прэзумпцыяй у справах пра абарону чалавечага гонару і годнасці? Дык што, журналістам да труны захоўваць плёнкі, дакументы ды блакноты? Дзікунства! Варварства! Толькі гэтыя словы могуць ахарактарызаваць прававое становішча публіцысткі Святланы Алексіевіч і яе калегаў у сучасным беларускім грамадстве.

Яўген НОВІКАЎ, старшыня Беларускай лігі правоў чалавека, народны дэпутат Беларусі.
Алесь МІКАЛАЙЧАНКА, сустаршыня Беларускай асацыяцыі свабодных СМІ.

ПЕЙТЕ НА ЗДОРОВЬЕ!

Ароматные целебные напитки из травяных сборов на основе чая готовят в сельскохозяйственном объединении «Колос» Каменецкого района. Травы для них выращивают в хозяйстве, а также собирают в окрестных лесах. Чайные сборы «Беловежский», «Криничный», «Ятранский», «Малиновый», «Шипшиновый» и другие пользуются большим спросом у местных жителей, буквально в считанные минуты разбирают напитки в магазинах Бреста. Оценили вкус живительных настоев и в соседней Польше, куда продукция цеха поступает по бартерным сделкам.

НА СНИМКЕ: работницы цеха Елена Ярошук и Нина Ципошук готовят к отправке очередную партию душистого чая из местных трав.

Фото Эдуарда КОБЯКА, БЕЛИНФОРМ.

■ ЗАПЫТЫ

ПЛЫЛА ПА МОРЫ... ЗБРОЯ

Як стала вядома карэспандэнту БЕЛІНФАРМа, Пасольства ЗША ў Мінску звярнулася ў МЗС Беларусі з просьбай даць дадатковую інфармацыю па факту затрымання ў раёне Міжземнага мора партыі зброі, закупленай у Беларусі.

Паводле слоў аднаго з кіраўнікоў кампетэнтных органаў Рэспублікі Беларусь, запыт з боку Пасольства ЗША на самай справе меў месца. Са спасылкай на Савет Міністраў кампетэнтныя органы Беларусі сцвярджаюць, што продаж зброі не супярэчыў законам Рэспублікі Беларусь.

Як растлумачыў карэспандэнту БЕЛІНФАРМа сакратар камісіі па экспартнаму кантролю пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь Уладзімір Харашылаў, кантракт быў заключаны паміж рэспубліканскім знешнегандлёвым прадпрыемствам «Белзнешпрамсэрвіс» і амерыканскай фірмай «Кроуфард інтэрнэшнл армс інк». Згодна з гэтым дакументам, партыя зброі прызначалася Рэспубліцы Перу. Запыт Пасольства ЗША ў МЗС, паводле слоў Харашылава, датычыць праверкі законнасці дзейнасці амерыканскай фірмы. Да беларускага боку прэтэнзій няма.

Ларыса КЛЮЧНІКАВА, БЕЛІНФАРМ.

■ ЭКАНОМІКА

АГРАРЫЮ СТАЦЬ ПРЫВАТНІКАМ НЯПРОСТА

Недасканаласць прававой базы з самага пачатку стрымлівае працэс прыватызацыі ў аграпрамысловым комплексе рэспублікі. Не садзейнічае яго паскарэнню і адсутнасць зберажэнняў у будучых уласнікаў на выкуп асноўных сродкаў і маёмасці. Патрабуе асаблівага падыходу прыватызацыя прадпрыемстваў і арганізацый кааператыўна-дзяржаўнага аб'яднання «Белсельбуд» і цяперашніх саўгасаў.

Перш за ўсё, на думку спецыялістаў, трэба пашырыць на саўгасы і іншыя сельскагаспадарчыя дзяржпрадпрыемствы ідэнтычны калгасам парадак распараджэння маёмасцю. Ім таксама трэба даць права быць суб'ектамі прыватызацыі перапрацоўчых, абслуговых і іншых прадпрыемстваў АПК. З улікам вельмі цяжкага фінансавага становішча цяперашніх і будучых уласнікаў, прапануецца правесці перадачу прыватызуемых аб'ектаў з 70-працэнтнай амартызацыяй у валоданне бязвыплатна. Напалову зношаныя асноўныя сродкі павінны ацэньвацца на 50 працэнтаў ніжэй за першапачатковы кошт. Нарэшце, прадпрыемствы «Белсельбуда» можна і трэба акцыяніраваць, як аб'екты розных форм уласнасці, з вызначэннем долі акцый калгасаў, саўгасаў і дзяржавы.

БЕЛІНФАРМ.

■ ТАКОВА ЖИЗНЬ

НА ОБОЧИНЕ

Татьяна ПАХАНОВИЧ, председатель ассоциации многодетных семей.

Ассоциация многодетных семей — общественная организация. Зарегистрирована она в Мингорисполкоме в сентябре прошлого года и насчитывает 530 семей, имеющих четверых и более детей. Работа этой организации направлена на социальную защиту многодетных семей, а также на воспитание трудолюбивого, честного, духовно развитого молодого поколения.

Непросто сейчас жить всем честным людям. Но невероятно тяжело многодетным семьям. Сегодня, когда цены растут буквально по часам, все мы остались далеко за чертой бедности. Мы не в силах одеть, обуть, накормить своих детей. Они не видят самого необходимого — овощей, фруктов, соков... Для юного растущего организма витамины — это, действительно, самое необходимое.

Как следствие, сегодня каждый второй ребенок в Минске испытывает недостаток витаминов. Откуда же будет здоровье у наших детей?! К слову, на 1 января этого года на учете в республике состояло 15245 детей-инвалидов в возрасте до 16 лет.

Меня потрясли и следующие данные. Оказывается, с 1970 по 1992 годы детское население Беларуси уменьшилось с 29 процентов до 22,8. Но увеличилось население старше 65 лет. По сравнению с 1985 годом рождаемость в Минске снизилась на 36 процентов. Увеличилась смертность детей в возрасте до 14 лет.

Но, похоже, сегодня это мало кого волнует. Все заняты политикой. Депутаты бесконечно спорят о том, на каком языке следует сегодня разговаривать. Поверьте, голодного человека эта проблема меньше всего волнует. А вот задумался ли хоть кто-нибудь из них о том, а будет ли вообще кому «размаўляць на роднай мове», если и дальше все так станет развиваться? Ведь как ни страшно это звучит, но республика вымирает. Женщины перестали рожать детей. И понять их можно.

Многодетные мамы сегодня не раз слышат от мелких чиновников: «Нарожали детей, а голову нам дурите...» «Важные чины» выражаются более вежливо: «Каждая семья должна планировать количество детей...»

Мы поняли: наше правительство напрочь игнорирует многодетные семьи. Ни в одном законе, принятом Верховным Советом, о таких семьях — ни слова.

Для многих категорий наших граждан существуют льготы на проезд в городском транспорте, оплату коммунальных услуг и другие. Мы же — не в счет.

Нашим больным детям отказывают в оздоровлении, дескать, они не из чернобыльской зоны. Неужели кому-то еще неясно, что все белорусские дети — заложники этой атомной трагедии.

Совершенно очевидно, что многодетные семьи выброшены на обочину жизни, обречены брести по ней кто как может.

Нет, о нас все же вспомнят! Вспомнят, когда вырастут сыновья, чтобы забрать их на службу в армию. Они будут стоять на страже своей Отчизны, оберегать и защищать Родину-мать, которой маленькие они были не нужны.

Меня, конечно, можно упрекнуть за чрезмерную эмоциональность. Однако, думаю, что не поймут этого только «сытые»... Как же все-таки права эта народная мудрость!

В своем отчаянии ассоциация многодетных семей обратилась за помощью в Мингорисполком к Александру Михайловичу Герасименко. Надеемся все же на положительный ответ.

Не теряем надежду и на участие в нашей судьбе депутатов Верховного Совета, которые должны утвердить «Статус многодетной семьи». Там целый пакет льгот для таких семей.

В преддверии Нового года хочется поговорить и о чем-то радостном, светлом. Для нас этот «лучик» — наши друзья, которые всегда поймут и помогут. Самые искренние слова благодарности говорим сегодня в адрес Фрунзенского исполкома. Особенно — заместителю председателя исполкома И.М.Василевской и управляющей делами исполкома С.А.Осипчук. Помогают нам также Детский фонд и фонд «Мы — детям».

Как и все в эти дни, мы готовимся к Новому году. Хотелось бы порадовать деток новогодними подарками, ведь что-то вкусненькое они сейчас редко видят.

Пользуясь случаем, сообщаю наш расчетный счет, а вдруг найдутся добрые люди и захотят нам помочь. Итак, расчетный счет ассоциации многодетных семей: 100700705 во Фрунзенском отделении Белбизнесбанка г.Минска, код 736.

ЗЛАЧЫННАСЦЬ МЕЖАЎ НЕ МАЕ

У снежні ў шведскім горадзе Боргхольме адбылася першая міжнародная канферэнцыя па барацьбе з транснацыянальнай злачыннасцю ў рэгіёне Балтыйскага басейна. У яе рабоце прыняла ўдзел і беларуская дэлегацыя. З яе кіраўніком першым намеснікам міністра юстыцыі Рэспублікі Беларусь Валянцінам Сукалам гутарыў карэспандэнт БЕЛІНФАРМа.

— Валянцін Алегавіч, Беларусь не адносіцца да Балтыйскага рэгіёна, чым выклікана прысутнасць на гэтай канферэнцыі нашай дэлегацыі?

— Геаграфічнае становішча нашай рэспублікі вельмі прывабнае для крымінальнага элемента многіх краін. Злачынныя шляхі ў Балтыю, Польшчу, Скандынавію ідуць праз Беларусь. Адсюль і ўвага да нашай рэспублікі.

— Ініцыятарам правядзення канферэнцыі выступіла Швецыя. Відаць, у шведаў ёсць асаблівыя прычыны для трывогі?

— Безумоўна, і не толькі ў іх, але і ва ўсіх скандынаваў. У апошнія тры гады хваля злачыннасці літаральна захліснула гэтыя краіны. І ні для каго не сакрэт, што ідзе гэтая хваля перш за ўсё з рэспублік былога Саюза і краін Усходняй Еўропы. У найкарацейшыя тэрміны злачынныя групоўкі гэтых дзяржаў змаглі аб'яднацца з такімі ж групоўкамі заходніх краін, а некаторыя з іх проста знайшлі новае поле для сваёй дзейнасці і пачалі займацца, скажам, тым жа рэкетам у суседніх краінах.

— Я так разумею, нашым праваахоўным органам цяпер можна чакаць дапамогі з-за мяжы?

— Ад нас яе таксама чакаюць. Для таго і была праведзена канферэнцыя, каб атрымаць шырокую інфармацыю аб стане спраў у барацьбе са злачыннасцю ва ўсіх краінах гэтага рэгіёна, абмяняцца канкрэтнымі прапановамі ў барацьбе з ёй і знайсці спосаб аб'яднаць намаганні ў гэтай справе. Наша дэлегацыя, у прыватнасці, прапанавала уніфікаваць прававое заканадаўства краін-удзельніц канферэнцыі, а таксама зрабіць упор на падпісанне двух- і шматбаковых дагавораў аб супрацоўніцтве праваахоўных органаў.

— Вашы прапановы знайшлі падтрымку?

— Безумоўна. Тым больш, што падобныя па сваёй сутнасці прапановы ўносіліся не толькі з нашага боку. Наогул адносіны да беларускай дэлегацыі на канферэнцыі былі вельмі паважлівыя. Нам было аб чым расказаць. Напрыклад, аб тым, што ў многім дзякуючы нашым заканадаўчым і праваахоўным органам за апошні год тэмпы росту злачыннасці ў рэспубліцы знізіліся адразу ў некалькі разоў. З задавальненнем адзначылі таксама замежныя калегі і той факт, што ў нашым крымінальным заканадаўстве з'явілася паняцце «Арганізаваная злачынная група», кіраўнік якой нясе ўсю адказнасць за дзеянні яе членаў.

— Які ж практычны вынік канферэнцыі?

— Мы дагаварыліся аб стварэнні дзвюх рабочых груп. Першая з іх будзе займацца вывучэннем і абагульненнем тэндэнцый развіцця злачыннасці ў Балтыйскім рэгіёне. Другая пачне прапрацоўку магчымасцей і аптымальных форм рэгіянальнага супрацоўніцтва ў барацьбе са злачыннасцю. Тут асаблівая ўвага будзе ўдзелена магчымасцям узаемадзеяння праваахоўных органаў дзяржаў рэгіёна. Абедзве групы выступяць з дакладамі на чарговай планавай канферэнцыі. Таму гэта толькі пачатак работы.

Аляксандр ЛІМАНОЎСКІ, БЕЛІНФАРМ.

СПАДЧЫНА

НА ПОКУЦІ ПЕРАДКАЛЯДНАЙ...

(Роздум, навеяны выставай)

Антаніна ХАТЭНКА. Фота Яўгена КАЗЮЛІ, БЕЛІНФАРМ.

Нядаўна ў нашым горадзе, у Нацыянальным музеі гісторыі і культуры распачала работу выстава прыкладнога мастацтва «Калядныя ўзоры», якая маецца стаць традыцыйнай і штогод асвячаць перадкалядныя кароткія дні святам духоўнасці, майстэрства ды гістарычнай памяці. Наладжаная музеем у супольнасці з Саюзам майстроў народнай творчасці Беларусі, гэтая выстава адметная сярод многіх унікальнасцю твораў з народнага шчодрага куфра, непаўторных сваёй праўдзівасцю і захаваннем старажытнай нацыянальнай традыцыі. Бо дзе яшчэ ў свеце сёння гэтак мудрагеліста выштукоўваюць яйкі–пісанкі з архаічнымі ўзорамі, што тояць у сабе магію сусветнага суладдзя?! Дзе гэтак натуральна дыхае саломка ў дзявочых абручыках, райскіх птушках, сонцах ды конях, што нібыта сышлі ў залу з прадаўніх бабуліных казак і паданняў? А саламяныя царскія вароты — дакладная копія царкоўных, што сталіся рэліквіяй старажытнага рамяства, узнятага да вяршыняў высокага мастацтва. А калядныя «павукі», што нагадваюць пабудоваю то сонца, то магічны ромб — сімвал сусветнага быцця, заснаваныя на дванаццаці саломінках, якія ўюцца–крыжуюцца–сплятаюцца між сабою, утвараючы мадэль светабудовы, несучы тайныя веды пра сутнасць Космасу і Зямлі. Хто яшчэ з нашых братоў–суседзяў збярог–прытуліў пад страхою вясковай хаты гэткі глыбізны код народнай філасофіі, старадаўняга мыслярства?! Нам бы толькі расчытаць гэты залаты летапіс! Нам бы толькі не згубіць ніціну, што лучыць з папярэднікамі нашымі,якія ўмелі слухаць жывое наваколле і намацваць вузлы вечнасці. Роспіс па дрэве: далікатны дотык чалавечага цяпла да вянца, накрэсленага прыродай! Калядных зорак містычнае далёкае святло, што раптам успыхнула ў душах нашых і прасвяціла шлях! Гліняныя збаны і гарлачыкі — лагода самое зямлі сырое–мацеркі, аблашчаная шурпатай рукою майстра! Тканыя паскі і шыкоўная лазовая мэбля — у кожнай рысачцы, кожным спляценні цяпло душы чалавечай, памяць гісторыі, святло традыцыі. І хочацца падзякаваць майстрам паасобку, пакланіцца за мужнасць іхнюю, не забыцца пра тое, што было выгодна й лёгка забываць. Хочацца назваць імёны. Але сэрца ціхутка падказвае: ці ж назавеш усіх землякоў, адораных талентам ды не пазбаўленых памяці, ці ж прыгадаеш усіх, каму перадалі ў спадчыну найвялікшае багацце — духоўную патрэбу ствараць прыгажосць, глядзець на свет захоплена ўрачыста?! Гэта народ мой. Гэта мая, адзіная ў свеце цалюткім, Краіна. І што ні твор на выставе народнай — то голас мінуўшчыны, пераплаўлены ў дзень сучасны, то прадзіва той дарогі, што бяжыць–спяшае ад продкаў да нашчадкаў. Вось пра шляхі нашы зямныя, завейныя і сонечныя, думалася мне пад святлом саламяных «павукоў», на святой покуці перад куццёй каляднаю. Пра шляхі–пуцявіны і выдыхнула думка радкі, вам дасланыя, мае маўклівыя суразмоўцы. Не дакарайце за роздум балючы, журботны. А павярніце аднойчы з праспекта паспешліва–гаманкога да музея, дзе прытулілася ў светлым куточку наша спадчына, гонар наш і ратунак — талент неўміручы беларусаў, непакорлівых і рахманых, а годных спакоем сваім ды мудраю працай, што век была падмуркам ладу і любові, дзяржавы і волі непадкупнай... Можа, і вам згадаецца ў музеі гасцінец, замяцелены снягамі, і вы самі ў пошуках сябе на скрыжалях свету...

...Белай завеі крыло над бясконцай дарогай, што прывяла мяне ў свет і кульнецца ў нябытнасць. Белай надзеі ўзлёт над самотным парогам. Пераступлю той парог, нібы мост над ракою вірлівай — мост ад радзіны ў Радзіму, ад хаты ў свет белы. Будзе віхурыць завея, мяцеліць бялюткаю хваляй. Буду здавацца сабе адзінокай былінкаю ў полі, усімі забытаю і не патрэбнай нікому. Будзе мне вецер хаўтурна спяваць галашэнні. Зоры ў тумане заблудзяць маркотна і ціха. Буду шукаць пуцявіну сваю ў паднябессі: сонцу маліцца, гарнуцца да крэўнай зямелькі. Буду ісці ды ісці па Айчыне тужліва, пад спеў завірухі. Вочы заслепіць мне снег — і халодны, і жорсткі. Вусны і рукі пасіверыць вецер-бяздомнік. Ногі прытомяць шляхі — бальшакі ды гасцінцы. І зашчыміць маё сэрца пакутлівым болем: дзе ж той прыстанак вандроўнае мройнае птушкі, наканаваны Сусветам, ці Богам, ці Лёсам... Б'ецца душа мая ў целе зняволеным птахам. Думак мярэжу аблытвае сноў павуцінне. Што я шукаю нястомна ў быцці планетарным — шчасця? спакою? гарэння?.. А, можа, прытулку? Берага, дзе аксамітна гайдаюцца травы, дзе бестурботна аблокі глядзяцца ў рачное люстэрка?!

А завіруха снуе і снуе несупынна снегу ніты ў сувоі халодных сумётаў. Сцеле і сцеле палотны між неба і долу. На калаўроце калядным прадзе снегавую кудзелю. Шлях высцілае чысцюткі — вяртальны, дадому.

Дзе б ні блукалі мы, дзе б ні віліся сцяжыны, як ні заманьваў бы бераг, асвечаны сонцам, памяць нітуе з дзядзінцам прадаўнім нашчадным, дзе і завеі сляпой скавытанне начное, і маразоў неадольны бязлітасны вогнік, нават раз'юшанасць дзікая ветру, што стрэхі зрывае і дрэвы карчуе, — шчасцем салодкім прымроіцца ў краі чужынскім. І павядзе мяне шлях здзірванелы дадому, з выгнання, абранага мною ж. Хісткаю кладкай прайду па-над прорвай цямрэчнай — і праміну адрачэнства пустэльную багну. Бачу вакно ў карунках марозных дзівосных. Зараз далоні складу ў маленькую хатку — адхукаю шэрань. Свечка, як звон перакулены, ускалыхнецца. І цеплынёю спагаднай абдыме радзіна вяртанку. Вось і знайшла я гняздо свайго светлага болю — кут, апавіты бабуліным вытканым паскам. Доўга брыла, ад пачатку, ад першага ўздыху, у невядомую далеч, за прывідным шчасцем. А прыхінулі лагодна мяне толькі тут, на Айчыне.

Тут прыцялі завіруху святлом уваскрэсным калядныя зоры. Тут прыняла, ля агменю, святое прычасце. Прамовіла споведзь...

...Зала праменіць аднекуль спрадвеку, з глыбіняў таемных чуйную памяць народа, гісторыі голас. Бачу палацаў прадаўніх раскошу і храмаў святочнасць. Бачу гасподы сялянскай вясёлае ўбранне і замкаў памкнёную вышынь. Як удалося майстрам гэты цуд увасобленa вышыць тонкай ніцінаю праўды, красы і нягаснае веры?! Як увабрала ў сябе гэта сціплая зала фарбы і пахі, і музыку эраў, эпохаў?! Быццам няма наўкол нас ні прасторы, ні часу, ні руху, што валадараць у свеце адвечна, мяняючы воблік планеты. Не, тут прастора жывая, паўнюткая згоды і ладу-любові. Час тут прасвечаны памяццю ўсіх пакаленняў, што аджылі, адышлі, адспявалі — пакінулі зерне мудрасці, моцы, святла, характва ды ўмельства. Каб у патоку энергіяў, зменаў, адкрыццяў не захліпнулася плыня крывіцкага роду, што пазбірала па кропельцы — па залацінцы — таленты продкаў — наступнікам шчодры дарунак. Бачу мінуўшчыны след, як радзімку-яснотку, яскарку вогнішча стромкага — з долу да неба, з учора да заўтра ў палёце. Край мой — музей векавечны дабра й даравання, годны музей несмяротных традыцыяў, песняў ды сонцалюбнае прагі засеяць і зернейка песціць на шчасце нашчадкам...

Зерне ўзышло... Маладыя руплівыя рукі кола ганчарнае круцяць ад сёння ў вечнасць: і гарлачы, і глякі, і збаны зберагуць гэты дотык ласкавы майстра да гліны — суладдзе зямлі й чалавека. Стрункай саломы сцяблiна, гайданая полем, памятаць будзе цяпло жыватворнае глебы, і жнейкі замову, і тонкія пальцы майстрыцы, што выплятала то коней імклівых, то птушак, расхрыстаных небу, то неўвядальнае кола дзявочых цнатлівых вяночкаў.

Верылі продкі, што ўсё на зямліцы жывое: дыхае, помніць і чуе, і з Богам гаворыць. Ведалі продкі: не знікне адзінае — Сутнасць, дзеля якой мы з'яўляемся тут і сыходзім аднойчы. Мо адчуванне глыбокае Існасці-мэты занатавалі дзяды ў «павуках» саламяных — мадэлях Сусвету?.. Гушканне гэтых свяцільняў калядных пад столлю — знак старавечны пра мудрую повязь планеты, і чалавека й Сусвету ў руху бясконцым сусветным?! Душы падарожжа? Тое ж вястуюць і яйкі-пісанкі ў Вялікдзень: нашыя сцежкі зямныя — працяг таго шляху, што рассцілае Сусвет ручніком-абярогам.

Зоркі каляднай кручэнне... Як сэрца, трапеча агеньчык. Царская брама ў царкве ў пазалоце саломы. Брама ў Сусвет, у таемнае царства Пачатку? Бо на Каляды мы ўсе каля веснiцаў новых: як зварухнецца жыццёвая дужая сіла ў пасцелі падвейнай — браму адчынім, адкуль і паўецца дарога з пелькі зімовае да ўваскрасення-ўзнясення. Што ёсць Каляды? Прадвесце? Жыцця прадчуванне? Сонцазварот. Калаўрот зімаў-вёснаў і лёсаў суполле. Мысляў сугучча-суполле. У сонным улонні прыроды пупышкі штуршок абуджальны. Першы праменьчык святла пераможны ў палоне цямрэчы працяглай.

Вось і выстава — прадвесце ўрачыстага свята. Гармоніі ў душах і ў свеце. Покуль на кроснах старэнькіх трымціць, нібы струны, аснова — ёсць пераемнасць. Гармонію ткалля пачула. Значыць, жывая Краіна, жывая лістота ў кроне. Моцнай галінай на Дрэве Сусветным жывая. Кронай нябёсы кранае і чуе зямельку карэннем дрэва, што продкі задоўга да нас пасадзілі.

Значыць, не плыткая памяці нашай рака. І не замесці яе ні віхурам-завеям, ні прысаку згубы. Не анямець жывабрую — праб'е і пясок забыцця, і здранцвелыя крыгі, і немач. І ручаіны, як тканыя паскі, памкнуцца да заўтра. Дзеля наступнага дня, што выпырхвае птахам крылатым з дайнай рукі майго продка — паэта і майстра.

Крочыць і крочыць дарогай таемнай з нябыту да нас і ў наступнасць наша радзіма — крывіцкае гордае племя. Сэрцам відушчым вядзе па азораным шляху. З мужнай душы выкрасае агонь для паходні. Каб не забыліся ўнукі пра дзедавы песні ды казкі. Каб рамяства найкаштоўнаю спадчынай стала.

ДА 50 - ГОДДЗЯ ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСІ

«У СЭРЦЫ ПРЫСЯГУ НЯСУ!»

Пад такім дэвізам з 24 снежня па 10 студзеня ў рэспубліцы пройдзе дэкада ваенна–патрыятычнага выхавання, прысвечаная першай гадавіне прывядзення да ваеннай прысягі афіцэраў Узброеных сіл Беларусі, 50–годдзю вызвалення яе ад гітлераўскіх акупантаў.

Вялікая праграма дэкады багатая рознымі мерапрыемствамі, якія прызначаны адрадзіць забытыя за апошні час традыцыі ваенна–патрыятычнага выхавання моладзі. Выязныя канцэрты і спектаклі лепшых творчых калектываў і выканаўцаў пройдуць не толькі ў Дамах афіцэраў і салдацкіх клубах, але і на сцэнах культурных цэнтраў прадпрыемстваў, устаноў, калгасаў і саўгасаў, у навучальных установах. Усюды будуць арганізаваны сустрэчы з пісьменнікамі, паэтамі, творчай інтэлігенцыяй. Моладзь пачуе з вуснаў ветэранаў праўду аб мужнасці і гераізме франтавікоў, партызан і падпольшчыкаў Вялікай Айчыннай вайны.

Леанід ТРАЦЭЎСКІ, БЕЛІНФАРМ.

ПРЕМЬЕРЫ

АРНОЛЬД–ЭТО МАМА АГАТА

Не перестает удивлять и радовать своими новациями Государственный театр музыкальной комедии. Два месяца назад здесь всерьез заявила о себе балетная труппа, и вот — новый сюрприз. В афише театра появилась комическая опера известного итальянского композитора Гаэтано Доницетти «Вива ля мамма! или Пикантные кошмары театральной жизни».

Постановку спектакля осуществил художественный руководитель камерного музыкального театра «Санкт-Петербург опера» Юрий Александров. Это, несомненно, талантливый режиссер из числа тех немногих профессионалов, поработать с которыми сочтет за честь любая труппа. Помимо своего театра в городе на Неве, он ставит спектакли в знаменитом Мариинском. Но к Беларуси, как признался сам постановщик на пресс-конференции, у него особое отношение. Здесь он начинал свой творческий путь. Минским любителям оперного искусства хорошо известны его работы на сцене Большого театра — спектакли «Дон Паскуале» и «Сказки Гофмана».

Несмотря на то, что опера была написана Гаэтано Доницетти в далеком 1827 году, постановка Юрия Александрова «дышит» реалиями сегодняшнего дня. Бесконечное множество режиссерских находок, однако, не перескажешь — их нужно видеть и слышать. Как и замечательный актерский ансамбль: народная артистка Беларуси Наталья Гайда, артисты Владимир Петров, Алексей Исаев, Зинаида Вержбицкая, Василий Мингалев и другие. А вот в главной роли — и это еще один сюрприз для почитателей данного театра — выступил заслуженный артист Украины Арнольд Ранцанц. Он блестяще вошел в образ... мамы Агаты.

Есть у этой экстравагантной оперной постановки еще одна особенность. Она, как это предусмотрительно указано в афише, предназначена только для взрослых. Так что детей лучше оставить дома.

Виктор КУКЛОВ, БЕЛИНФОРМ.

У НАШЫХ СУСЕДЗЯЎ

МАСКВА СЛЯЗАМ НЕ ВЕРЫЦЬ, ТОЛЬКІ ДАВЕДЦЫ!

Ірына ГАРАНІНА, БЕЛІНФАРМ.

За ўзмацненнем барацьбы паміж Масквой і ўсім астатнім «светам СНД» сочыць раўнадушная Расія.

Прынятае мэрам Масквы Юрыем Лужковым у аднабаковым парадку 5 лістапада распараджэнне «Аб увядзенні асобага парадку знаходжання ў горадзе Маскве — сталіцы Расійскай Федэрацыі — грамадзян, якія пастаянна пражываюць за межамі Расіі» выклікала крайне негатыўную рэакцыю ўсіх дыпламатычных прадстаўнікоў краін СНД у Маскве.

У першы ж дзень дзеяння распараджэння пасол Украіны Уладзімір Крыжаноўскі на прэс-канферэнцыі падкрэсліў, што распараджэнне мэра не проста парушае правы чалавека — яно антычалавечнае і, несумненна, выкліча меры ў адказ. Прадказанне пасла збываецца: у шэрагу краін СНД уводзяцца рэжымы асобага знаходжання для расіян.

Зроблены і іншыя канкрэтныя крокі дзяржаў Садружнасці супраць вельмі жорсткіх мер у адносінах да сваіх грамадзян у расійскай сталіцы — у Міністэрства замежных спраў Расійскай Федэрацыі накіравана нота, падпісаная ўсімі пасламі і прадстаўнікамі дзяржаў блізкага замежжа, у якой яны звяртаюць увагу МУС на парушэнне распараджэннем мэра Масквы правоў чалавека, на тое, што яно ідзе ўразрэз з тымі канстытуцыйнымі законамі, якія пакуль яшчэ дзейнічаюць у Расіі і краінах Садружнасці.

Маскоўскаму карэспандэнту БЕЛІНФАРМа ўдалося звязацца з шэрагам пасольстваў і пагаварыць з іх супрацоўнікамі. Вось што яны сказалі наконт гэтага.

ВАДЗІМ БАРХАНАЎ, саветнік-пасланнік пасольства Рэспублікі Беларусь: «Нота пратэсту — гэта думка дзяржавы, што мы прадстаўляем. А кожная дзяржава, якая сябе паважае, імкнецца, каб паважалі яе грамадзян».

ПЁТР КАҐУЦЕНКА, супрацоўнік пасольства Украіны: «Такая нота — гэта калектыўны пратэст, пацвярджэнне таго, што за папярэджаннем будуць канкрэтныя меры ў адказ. На Украіне ўжо ўведзены рэжым асобага знаходжання ў Львове. Асабліва адчувальным можа стаць увядзенне такога ж рэжыму ў месцах традыцыйнага адпачынку насельніцтва — у Крыме, Адэсе, Закарпацці».

АРАЗ АРАЗМАМЕДАЎ, консульская служба Туркменістана: «Самаізаляцыя нікому ніколі не пайшла на карысць. Новая садружнасць народаў мае права на раўнапраўныя зносіны, на ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва... Ну, калі ўжо хацелі адмежавацца ад непажаданых «візаві», то ў цывілізаваных народаў існуе не «рэжым асобага знаходжання», а «візавы ўезд».

Масква быццам бы «ў імя бяспекі масквічоў» імкнецца стаць паўзакрытым горадам — інакш як расцаніць шматлікія калектыўныя пісьмы на імя прэзідэнта і мэра прадоўжыць уведзеные з 3 кастрычніка надзвычайнае становішча і камендацкую гадзіну. У адказ на свае просьбы «працоўныя» атрымалі нешта сярэдняе паміж «НС» і «каменданцкай гадзінай» — рэжым асобага знаходжання асоб нярускай нацыянальнасці.

У сталіцу Расіі кожны дзень прыязджае больш як мільён іншагародніх, і толькі кожны дзесяты з іх — нярускі. Гэтага «кожнага дзесятага» і павінны выявіць у разнашэрсным натоўпе шматлікія людзі, узброеныя палкамі і свісткамі, адсартаваць на «нашых» і «не нашых», запатрабаваць «даведку аб рэгістрацыі» ці пакараць штрафам. Сумна закончыліся «Дні адчыненых дзвярэй», «Месячнікі дружбы», «Дэкады культуры». «Інтэрнацыяналізм», як марксісцкае паняцце, поўнасцю вычарпаў сябе. Праз шлагбаум і закрытыя зоны ўпарта ва ўсе шчыліны лезе махровы нацыяналізм.

ПРАДСТАЎЛЯЕМ

ФОНД ГУМАННАГА СВЕТАПАРАДКУ

Міжнародны хрысціянскі фонд — так называецца новае грамадскае аб'яднанне, зарэгістраванае Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь. Дзейнічае фонд пад патранажам мітрапаліта Мінскага і Слуцкага Філарэта, Патрыяршага экзарха ўсяе Беларусі.

Новая грамадская арганізацыя унікальная: упершыню ў гісторыі рэлігіі на тэрыторыі былога Саюза ССР вышэйшыя іерархі трох самастойных хрысціянскіх канфесій — праваслаўнай, рымска–каталіцкай і баптысцкай — аб'ядналіся для вырашэння агульнацаркоўных і агульначалавечых праблем. Акрамя свяшчэннаслужыцеляў у складзе заснавальнікаў вядомыя грамадскія дзеячы Рэспублікі Беларусь і іншых дзяржаў–удзельніц СНД.

Міжнародны хрысціянскі фонд будзе займацца духоўным адраджэннем народа, пашырэннем хрысціянскіх каштоўнасцей і маралі і пабудовай на гэтай аснове гуманнага светапарадку.

З гэтай мэтай фонд ужо наладжвае кантакты з рэлігійнымі і грамадскімі арганізацыямі блізкага і далёкага замежжа, распрацоўвае дабрачынныя праграмы, вызначыў свой удзел у руху міласэрнасці.

Фонд адкрыты для прадстаўнікоў іншых сусветных рэлігій.

Узначаліў міжнародную арганізацыю журналіст Іван Пашкевіч.

БЕЛІНФАРМ.

СПОРТ

На замежны стадыён — без візы

Аб свабодным перамяшчэнні спартсменаў Літвы, Латвіі, Эстоніі, Польшчы і Беларусі ўжо сёння можна гаварыць, як аб рэальнай перспектыве. Аб гэтым заявіў прэзідэнт Беларускага нацыянальнага алімпійскага камітэта Уладзімір Рыжанкоў, які вярнуўся з Вільнюса, дзе ўдзельнічаў у сходзе літоўскіх алімпійцаў. У абмеркаванні пытанняў развіцця спорту і алімпійскага руху прынялі ўдзел таксама прадстаўнікі НАК дзяржаў Балтыі і Польшчы.

На адным з іх была засяроджана асаблівая ўвага. Кіраўнікі ведамстваў выказалі аднадушную думку аб прадастаўленні спартсменам пяці краін бесперашкоднага праезду і адкрытага візавага рэжыму. Прычым, абмен дэлегацыямі павінен ажыццяўляцца на безвалютнай аснове.

Першым, хто падтрымаў гэту прапанову, адзначыў кіраўнік НАК Беларусі, быў Прэзідэнт Літоўскай Рэспублікі Альгірдас Бразаўскас, які прыняў кіраўнікоў алімпійскіх камітэтаў.

БЕЛІНФАРМ.

ПРОДОЛЖАЕМ РАЗГОВОР

ОДАРЕННОСТЬ НЫНЧЕ НЕ В ПОЧЕТЕ?

Татьяна ЗАПЕКА, студентка БГУ.

Одаренные, талантливые дети — наше спасение, наше «светлое будущее», о котором столько мечтали. Но именно эти дети были более других обделены вниманием, причем настолько, что и учителя, и родители со временем разучились различать, в ком какие сокрыты задатки. Учителя раз и навсегда «помечали» учеников персональными оценками, уделом родителей было — "чихвостить" своих детей, если эти оценки их не устраивали.

А вот как определить способности ребенка, как вовремя уловить его склонности? Помочь в этом может психолог. Год назад во Дворце детей и молодежи начал работать центр «Одаренные дети», о котором мы уже писали. Одна из секций центра имеет довольно сложное название — психологии интегральной индивидуальности одаренных детей. Здесь работает и наша собеседница — практический психолог Таиса Владимировна ВАСИЛЕЦ.

— К нам, как правило, приходят родители с детьми. Сами дети приходят крайне редко. Видимо, их не занимает проблема собственной одаренности. А вот родители хотят лучше понять своего ребенка, иногда разобраться в конфликте, возникшем в школе. Мы оказываем помощь в самых разных ситуациях.

В основном приводят детей от 5 до 9 лет. А самый «популярный» возраст — 6-8 лет. Мы не ограничиваем возраст, и иногда к нам приходят даже студенты.

— И какой процент составляют одаренные дети?

— Все дети чем-то одарены. Но одаренность бывает разная по качеству, то есть к различным видам деятельности. Наш центр специализируется на интеллектуальной одаренности. Из всех детей, приходящих к нам, ее проявляют около 20 процентов. Не такая уж редкость — встречи с интеллектуально одаренными детьми.

Недавно ко мне обратился папа с пятилетним мальчиком. Мальчик считает в пределе тысячи, он свободно решает арифметические примеры с числами любой величины, решает задачи в 2-3 действия, вдобавок он свободно читает! Есть менее яркие случаи, но не меньшей одаренности детей. Просто родители были не особенно внимательны к их талантам. Поэтому и результаты у них не такие внушительные.

— Что же такое одаренность?

— Толкование в литературе разное. Одаренность определяется и как талантливость, и как хорошее мышление, и как специальные способности к чему-либо. Но во всем этом разночтении есть одно общее: то, что в основе одаренности лежат природные задатки. Отсюда сам термин, означающий — дар, данное природой, данное даром. Поэтому мы и рассматриваем одаренность, как способность ребенка к легкому и продуктивному освоению каких-то видов деятельности. И на основании некоторых собственных экспериментов считаем, что в основе биологических задатков лежит определенная конструкция нервной системы, по-научному — особый тип нервных сетей головного мозга. А вот реализуется одаренность благодаря формированию умений, знаний, навыков.

— Как можно определить способности ребенка?

— Нынче все заполонила популярная литература, в которой тест рассматривается как «инструмент» определения природных задатков, потенциальных возможностей человека. Но надежды, которые возлагались на тест в такой роли, не оправдались. Существующие виды тестов позволяют узнать только тот уровень развития, на котором находится человек в данный момент. Этот уровень определяется желанием развиваться, условиями, в которых ребенок воспитывался, природными задатками. Поэтому по результатам тестирования делать надежный прогноз дальнейшего развития нельзя. Мы в центре от тестов для определения наличия одаренности отказались. Для нас это вспомогательный элемент, при помощи которого можно понять достоинства и недостатки ребенка в данный момент и помочь ему реализовать свои способности.

Существуют варианты так называемых «жизненных показателей», которые прекрасно свидетельствуют о наличии у ребенка интеллектуальной или любой другой одаренности. Хорошую систематизацию этих показателей сделал известный московский психолог Евгений Александрович Климов. Он считает, что об одаренности ребенка можно судить по результатам его учебной или практической деятельности, по оригинальности способов достижения ребенком результатов и самому результату, по степени преодоления трудностей — умению ребенка в сложных условиях найти более оптимальный выход, достичь лучшего результата. Но наиболее важный показатель — это скорость продвижения, рост результативности деятельности ребенка.

Человек так устроен, что стремится проявлять свои склонности, его внутренние наследственные факторы вызывают желание развиваться в определенной области. У одаренных детей есть и определенные личностные особенности.

— Способные, талантливые дети — наш «золотой запас». Как сохранить его, не разбазарить?

— Как это ни странно прозвучит: сегодня никто не знает, как лучше поступать с одаренными детьми. В опыте человечества есть два альтернативных пути: создания и несоздания специальных условий для развития их способностей. Но оба эти пути несовершенны. В первом случае особое положение и отношение, защита от всяческих невзгод и проблем могут создать нежизнестойкую личность, хотя талант будет развиваться. Во втором случае ребенку дается возможность для деятельности, поощряются его успехи, развивается личность без создания тепличных условий. И в этом случае не добиться желаемого. Третий путь возможен только при изменениях в нашей жизни вообще. При «переоценке ценностей» в нашем обществе.

А пока родители, которые увидели в своем ребенке талантливость, должны помочь ему, дать максимальную возможность развиваться. Пока родители делают ошибку, поощряя одну-две способности ребенка. Тот же пятилетний мальчик, о котором говорила, при удивительных математических способностях рисует на уровне трехлетнего ребенка, имеет недостаточно развитую координацию моторики, его природные данные к рисованию родители не развили.

— Мы все говорим о родителях — а что дает этим деткам школа? Не губит ли она, часом, одаренных детей «усреднением» их способностей?

— Я думаю, нельзя так категорично обвинять школу. Ведь талантливые люди есть и они заканчивали наши школы. Только вот ныне проблема в том, что после этапа «единой общеобразовательной школы» увлеклись дифференциацией в достаточно негуманных и механических формах. Детей делят на сильных, средних и слабых. Соответствующим образом они и обучаются. Такое деление неэффективно в той же мере, что и общеобразовательная школа. Нужно искать более гуманные способы, которые бы не ставили в положение людей второго сорта ни детей, ни учителей, ни родителей. Именно они будут создавать оптимальные условия для развития любого вида одаренности детей.

— Для этого все-таки каждой школе, по-видимому, нужен психолог?

— На мой взгляд, роль школьного психолога сегодня прежде всего просветительская. Он должен помочь одаренным понять себя, получить консультацию о том, как реализовывать свои возможности в обществе.

Все тестирования должны проводиться не в целях «сортировки» детей, а в целях понимания «внутренней психической структуры ребенка».

— Но пока существует такое явление, как педагогическая запущенность. Как это связано с проблемой одаренности?

— Педагогически запущенный ребенок не может реализовывать свои склонности и потенциальные возможности, которые даны ему природой. Ему трудно подняться даже до уровня человека с обычным развитием личности и способностей. Однако наш центр создан не столько для того, чтобы помогать педагогически запущенным детям, сколько для тех детей, которые в существующих рамках системы обучения и воспитания не находят возможности для реализации своей одаренности.

АСТРОЛОГИЧЕСКИЙ ПРОГНОЗ

23 ДЕКАБРЯ, ЧЕТВЕРГ

Начинать дела следует после тщательной подготовки. Необдуманных действий лучше не совершать. Возможно, обстоятельства примут неожиданный характер. Будьте осторожны с острыми предметами. Благоприятны водные процедуры.

24 ДЕКАБРЯ, ПЯТНИЦА

12-й лунный день, который начнется в 12 ч. 30 мин., — это время милости и доброты, подарков, приготовлений к празднику. Постарайтесь выполнить все просьбы, с которыми к вам обратятся.

25 ДЕКАБРЯ, СУББОТА

Все может сложиться довольно удачно, постарайтесь поддержать атмосферу праздника. В 13 ч. 20 мин. начнется 13-й лунный день — это время, когда многое возвращается. Есть вероятность пойти по второму кругу. Желательно воздержаться от употребления жидкости.

26 ДЕКАБРЯ, ВОСКРЕСЕНЬЕ

В этот день лучше не упорствовать и подчиниться обстоятельствам. Больше времени уделите детям. Не будет лишним и для взрослых почувствовать себя немного детьми, предаться приятным детским воспоминаниям.

27 ДЕКАБРЯ, ПОНЕДЕЛЬНИК

Можно начинать все важные дела. Ведь 14-й лунный день — самый удачный для начала дел. Постарайтесь все сделать до 14 ч. 20 мин., с восходом Луны начнется 15-й сатанинский лунный день. В это время лучше воздерживаться от плотских радостей, противопоказан секс.

28 ДЕКАБРЯ, ВТОРНИК

В первой половине дня будет продолжаться 15-й день Луны. Важные дела лучше перенести на вторую половину дня. В 15 ч. 25 мин. начнется 16-й лунный день — это время мира и равновесия, старайтесь не нарушать эту гармонию.

29 ДЕКАБРЯ, СРЕДА

Хорошее время для примирения. Уделите внимание братьям нашим меньшим. В 16 ч. 40 мин. начнется 17-й лунный день — время веселья и раскрепощения. Не грех выпить.

Александр МЕДВЕДЕВ.

Личный интерес

ПРОДАЮ

А/м «Мазда» 626, дизель, 1992 г.в., пробег 30 тыс. км. Т. 413-189.

Организация продает корсетные изделия. Т. 298-296.

Пряжу, обогреватели. Т. 535-758.

Коттедж 3 этажа, входные бронированные двери. Т. 601-770.

СВЧ (Германия). Т. 724-648.

Плитку облицовочную, компакты сварочники, замки. Т. 535-756.

Гербалайф дешево, склад, велос., CD-магнитолу. Т. 668-986.

Секции. Т. 439-168, 582-958.

Секции «Таямиця». Т. 636-639.

[illegible] плиту, 3-фазн. счетчик, баян б/у. Т. 450-993.

51 ТЦ 44 Д. Т. 361-694.

Продам СКВ за б/н. Т. 216-108.

Щенков доберман. Т. 209-027.

Реализуем шоколад «Orbea» (Испания). Цены ниже рыночных. Форма оплаты — любая. Т. 529-302, 529-855.

Ткани, пуговицы, шв. оборуд., молнии. Т. 427-210, 601-307.

Постоянно мех норки. Т. 391-296, 505-693.

Шпроты опт. Т. 276-274.

СКВ за б/н. Т. 489-962.

Кухню (фин.). Т. 303-343.

Персидских котят из клуба «Фелинолог». Т. 662-223.

Ледоруб, спальник, карабин, палатку туристскую, лыжи «Бескид», рюкзак анатом. Т. 269-921 (днем), 450-035 (веч.).

Вяз. маш. «Dopleta» (Чехия), пианино, 2-х комф., редук., бал. Т. 321-359.

Квартиру. Т. 290-301.

Обувь 45 р., лыжи с ботин., 22,5 р., товар на РП. Т. 397-295.

Муз. центр «Osaka» (90 $), прицеп-вагончик уст-во «Аргус» (2 $). Т. 533-643.

Теле-, видео-, аудиотехнику Sony, Panasonic, Akai, JVS. Гарантия 1 год. Т. 374-016.

М/у, кардамень. Т. 232-907.

Спальню «Мара» (дуб). Т. 313-182.

Холодильн., мороз. Т. 235-943.

Ковер 2,5х3,5. Т. 618-580.

[illegible] Т. 691-340, 627-257.

Вяз. маш. «Ладога». Т. 308-311.

51 ТЦ 460 Д. Т. 854-488, 602-880.

СКВ по б/н расчету. Т. 723-684.

Тушенку говяжью. Т. 306-610.

М/у «Пинк», кухню. Т. 772-773.

Вяз. маш. «Доплета». Т. 602-387.

Пром. шв. машину. Т. 713-883.

СКВ по б/н. Т. 397-053.

МП «Sony В-900». Т. 569-123.

Холод. «Вятку». Т. 275-373.

Вино сухое (Венгрия), оптом б/н, нал. расчет. Т. 638-547.

«Мерседес 190», дизель 84 г., двигатель 93 г. Т. 620-928.

Журнальный стол, монстеру, вазу напольн., обл. плитку. Т. 331-272.

КУПЛЮ

Золото до 7 б гр. Т. 323-780.

Золото, коронки. Т. 361-804.

Квартиру. Т. 290-301.

Дач ПП 218, лесоп. Т. 215-183.

ТНП, продукты. Т. 232-907.

РЭС-9, 10, 22, СНП. Т. 503-030.

Разъемы, м/схемы. Т. 473-755.

Холод., мороз., ВМ. Т. 232-204.

Дом (до 50 км). Т. 362-943.

Упак. от «кубика». Т. 585-159.

СКВ по безнал. Т. 334-355.

Белорусский б/нал., СКВ за б/нал. Т. 253-448.

Диакс-35, ноотропил и др. Т. 526-356.

МЕНЯЮ

1-комн. кв. Фрунз. и Парт. р-н на 3-комн. кв. Т. 423-148.

3-комн. кв. (центр) на 3-комн. кв. (только центр). Возможна доплата. Т. 327-956.

СНИМУ

2-комнатную кв-ру с телефоном и мебелью. Т. 505-693, 391-296.

1-комн. кв. с мебел., тел., 35 $. Т. 424-792 (после 16.00).

3-комн. кв. за СКВ. Т. 690-463.

ПРИГЛАШАЕМ

Симпатичную, коммуникабельную, ответственную девушку 21-24 на должность секретаря. Т. 647-987.

В школу танца. Т. 494-949 (с 20.00).

В РП Россия — 24. Т. 522-921.

В РП 26.12, 60 ч., 45 $. Т. 707-031.

Пассажиров в Анг., Исп., Герм., Бельг., Фр., Гол. Т. 330-650 (с 14.00 до 19.00).

УСЛУГИ

Доставка закусок, напитков ежедн. с 19.00 до 3.00. Т. 721-329.

Юриста: регистрация предприятий всех форм собственности, консультации, другие юридические услуги. Т. 372-906, 371-624.

Обойщики 28-30%. Т. 344-856.

Изготовим балконные рамы со стеклом. Т. 314-493, 614-968.

Пошив кож. курток. Т. 242-662.

Печати и штампы за 2 часа. Т. 526-300.

РАЗНОЕ

Продаем, покупаем СКВ по б/н расчету. Т. 316-620.

Утерянное удост. № 021065711 считать недействительным.

Продам обув. 30 видов, М 131, 15М, 418 ДИ, 510ЕИ. Т. 248-733, 279-793.

Центр йоги и парапсихологии. Т. 460-816, 589-416.

ООО НПФ «Ника» сообщает о своей ликвидации с 1 января 1994 г.

Излечит от алкоголизма, курения, наркомании известный врач-психотерапевт А.В.Довженко. Конт. тел. в Минске: 620-726, 608-760. Пн. сред. 7.720-768.

Нуждаюсь в обналичивании человек книжки, %. Т. 248-933.

ПРОДАМ ХОЛОДИЛЬНУЮ КАМЕРУ ХАН-2-66, габаритные размеры 2,5 х 2 х 1,5 м. Телефон для справок (0172) 36-12-04.

- **КОНВЕРТИРУЕМ** ваши б/н белорусские или российские рубли в СКВ.
- **ОПЛАТИМ** ваши счета в Латвии.

Тел. представительства (0172) 20-05-36.

ОРГАНИЗАЦИЯ РЕАЛИЗУЕТ кузова ВАЗ 2108,-09,-093.
Форма оплаты — любая.
КУПИТ ткань подкладочную, синтепон, пряжу п/ш, нитки капроновые.
Тел. (0172) 264-694 (с 9 до 18) или 309-226 (после 18).

Фирма ПРОДАЕТ российские безналичные РУБЛИ и наличную СКВ по безналичному расчету. Тел.: 36-43-01, 56-51-35.

Фирма постоянно РЕАЛИЗУЕТ со склада в Минске:
- ВОДКУ 0,7 л, шоколад различных видов, кофе молотый (пр-во Германии).
- ШАМПАНСКОЕ 0,75 л, вино 2 л (пр-во Италии).

Контактные тел.: 465-721, 460-593.

Рекламная Служба «ДВ»

32-38-94, 68-29-74, 68-29-33
ул. Б.Хмельницкого, 10а/228

ФИРМА ПОКУПАЕТ **российские безналичные рубли и наличную СКВ** по безналичному расчету. Тел.: 36-49-27, 49-05-08.

МЕНЯЕМ 2-КОМНАТНУЮ новую КВАРТИРУ (53 кв.м общей площади) в районе м-на Сухарево на 3-, 4-КОМНАТНУЮ КВАРТИРУ с доплатой. Тел. 27-16-63.

ГОСПОДА!
Только у нас оптом и в розницу, дешевле, чем у всех, продукция аудио-, видео немецкой компании «Дизауэр», телевизоры «Горизонт», «Фотон», «Шилялис», «Банга», плиты газовые (Брест).
Купи себе настоящее качество в магазинах Т.Ф. «Горизонт».
Тел.: 32-04-55, 32-36-65 (после 20.00).

МЕНЯЕМ

3-КОМНАТНУЮ КВАРТИРУ (ул.Шарангович) и 1-КОМНАТНУЮ (пр-т Газеты "Правда") НА 3-КОМНАТНУЮ В ЦЕНТРЕ ГОРОДА
Возможны варианты
тел.(0172) 293009

ОРГАНИЗАЦИЯ РЕАЛИЗУЕТ:
- офисную мебель (цвет черный),
- спальные гарнитуры «ПРИБАЛТИКА».

Форма оплаты любая.
Тел. (0172) 36-12-04.

Фирма реализует:
ПОЛОСУ Сталь-3, ГК, 6-10мм.
300-600 х 1800мм.
Цена- 470 тыс. рублей
тел. 36-04-36, 38-85-02.

ПОКУПАЕМ наличную СКВ за безналичные белорусские РУБЛИ. Тел. для справок (0172) 36-12-04.

ВИНА со склада поставщика в Минске
Cin-Cin, Cartanelly
15,5% алк. 0.75л.
К НОВОГОДНЕМУ СТОЛУ
телефон: 630511, 638681

Рождественская распродажа *новогодних подарков!*
В широком ассортименте со склада в Минске
ПРЕДЛАГАЕМ:
шоколад
печенье
конфеты
шоколадные наборы
и другие сладости импортного производства в красивой праздничной упаковке
ЦЕНЫ ДОСТУПНЫЕ!
Звоните по телефонам:
63-52-55
64-82-43
64-71-64

Организация РЕАЛИЗУЕТ наличную СКВ за безналичные рубли.
Тел. для справок (0172) 36-12-04.

СКОРО НОВЫЙ ГОД!
ВАМ НЕЧЕМ УКРАСИТЬ ПРАЗДНИЧНЫЙ СТОЛ?
Бутылочка красного сухого вина от АО «МАП» оставит у Вас незабываемое впечатление на всю жизнь.
Попробуйте один раз — будете помнить всегда!
ШАМПАНСКОЕ и КРАСНЫЕ СУХИЕ ВИНА из БОЛГАРИИ со склада в Минске.
Форма оплаты — любая.
Тел. 76-80-23, факс 26-14-33.

Фирма "АКИМА" продает со склада в Минске:

Вина сухие производства Венгрии	Наличный расчет (руб.)	Безналичный расчет (руб.)	Характеристика
Балатонский ризлинг (белый и красный)	5400	6000	0,7 литра; 10-12% алкоголь
Итальянский мускат	5200	5800	
"Лианька"	5000	5500	

Минимальная партия 100 бутылок

АКИМА. Тел. в Минске: (0172) 32-22-68, 32-54-95

Фирма БИКАРАН предлагает высококачественный **БЕНЗИН А-76, АИ-92.**
Форма оплаты любая.
Тел.: (0172) 234-665, 267-884.

МЕНЯЕМ

ТРЕХКОМНАТНУЮ КВАРТИРУ (район гостиницы "Планета") НА ЧЕТЫРЕХКОМНАТНУЮ В ЦЕНТРЕ
Возможны варианты
тел.(0172) 293009

ВНИМАНИЮ ЖИТЕЛЕЙ И ГОСТЕЙ МИНСКА!
Объединение фоторабот «ВИЛИЯ» в течение месяца **ИЗГОТОВИТ ПОРТРЕТЫ** с оригинала заказчика и фотомедальоны для памятников (размеры 8х11, 13х18, 18х24 см).
Изготовление ритуальных портретов производится в течение одного дня.
Заказы принимаются в фотоателье города и на участке по изготовлению портретов и фотомедальонов по улице Могилевской, 12 (телефон 26-53-84).

МАГАЗИН «ЗУБР», *открывшийся по адресу: Партизанский пр-т, 103а,*
ПРЕДЛАГАЕТ:
- промтовары КНР;
- косметику Франции;
- спиртные напитки, сигареты;
- кондитерские изделия;
- фильтры, масла на все виды автомобилей (можно под заказ).

ПРИНИМАЕТ НА РЕАЛИЗАЦИЮ и комиссию от организаций и частных лиц все виды товаров.
ОКАЗЫВАЕТ УСЛУГИ по перевозке грузов РБ — СНГ — Польша до 10 т. МАЗ-53371 (тент).
Справки по тел.: 463-787, 236-515.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРИОБРЕТЕТ крупную партию **сигарет «МАЛЬБОРО».**
Телефон для справок: (8-0172) 36-14-04.

ШАМПАНСКОЕ
Т. (0172) 62-80-32, 62-95-57.

ВТФ «ДЖЕНТИ» постоянно покупает МАЗ
Тел.: 394-241, 665-401.

Выставка-продажа МЕБЕЛИ из ИТАЛИИ:
КУХНИ, гостиные ГАРНИТУРЫ, СПАЛЬНИ, МЯГКИЕ УГЛЫ из натуральной кожи и ДЕТСКУЮ МЕБЕЛЬ.
Оптом и в розницу, возможен заказ по каталогу.
Форма оплаты любая.
Адрес: ул.Захарова, 31, третий этаж, актовый зал.
Тел.: 36-43-01, 49-05-08, 36-49-27.

ФИРМА ПРОДАЕТ:
- коньяк марочный (пр-во Молдовы),
- автомобиль ГАЗ-31029 (белый),
- белье фирмы «Милавица»,
- стеклоочистители 13", 20" (пр-во Кореи),
- фирмы в г.Москве.

Производим перевозки грузов до 6 тонн (ЗИЛ-131, бортовой).
Тел.: 39-16-63, 39-16-65.

Uncle Ben's уже в Минске. Поспешите позвонить по тел. 400-808.

Наша афіша

ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА

Сёння — «ЛЕБЯДЗІНАЕ ВОЗЕРА» (19.00). 23 снежня — «ЯЎГЕН АНЕГІН».

ТЭАТР імя Я.КУПАЛЫ

23, 24 снежня — ПРЭМ'ЕРА «ІДЫЛІЯ». Заказ білетаў па тэл. 27-17-17.

ТЕАТР САТИРЫ И ЮМОРА «ХРИСТОФОР»

(В ДК профсоюзов)

Сегодня — «ОТ ЧИЖОВКИ ДО КОМАРОВКИ» (19.00). 23 декабря — «ВСЕ НА УКОЛЫ!». Билеты продаются в ТЗК и кассе ДК профсоюзов с 13.00 до 19.00 ежедневно, кроме понедельника.

ТЕАТР КУКОЛ

24 декабря — «МЫШОНОК МЫЦЫК» (10.30, 12.30).

ТЕАТР «АБЗАЦ»

(Ул. Революционная, 9)

23-24 декабря — комедия А.Фугарда «ЗДЕСЬ ЖИВУТ ЛЮДИ» (19.00).

Билеты продаются в кассе театра за час до спектакля. Тел. 20-99-93.

БЕЛГОСФИЛАРМОНИЯ

XI СЪЕЗД КОМПОЗИТОРОВ БЕЛАРУСИ.

Концертный зал (пр-т Ф.Скорины, 50).

Сегодня — Государственный КАМЕРНЫЙ ОРКЕСТР. Дирижер — И.Э.РАЙЛЬ (Германия). Солисты: Ю.ЛИКИН (гобой), Т.КАРПОВА (флейта). А.Клеванец, Э.Казачков, В.Кондрусевич, А.Елисеенков, В.Кузнецов, С.Янкович. (19.00).

Зал камерной музыки (пр-т Ф.Скорины, 44-А).

23 декабря — КОНЦЕРТ КАМЕРНОЙ МУЗЫКИ. Кондрусевич, Тесаков, Вагнер, Залётнев, Войтик.

На кінаэкранах

23 ДЕКАБРЯ

«МОСКВА»: «Тот, кто меня бережет»*** — 12.00, 14.00, 16.00, 20.00, 22.00 (н). «Страшное кино» — 18.00.

«ОКТЯБРЬ»: «Тот, кто меня бережет»*** — 13.00, 16.40, 18.40, 20.30. «Страшное кино» — 15.00. Музыкально-развлекательная программа — 21.30.

«АВРОРА»: «Морозко» (д) — 10.20. «Ревущий огонь» — 11.00, 18.00. «Горячие головы» — 12.40, 14.20, 16.00, 19.40, 21.20. «Кошмар на улице Вязов-3»*** — 12.00, 13.50, 17.30, 19.20. «Хозяева риска»** — 15.40, 21.10.

«БЕРЕСТЬЕ»: «Кошмар на улице Вязов-3»*** — 12.10, 16.00. «Путешествие в рай»*** — 14.00, 17.40. «Хозяева риска»** — 13.10, 17.00, 18.40. «Дом свиданий» — 15.00. «Око за око» — 11.30. Информационно-развлекательная программа — 20.30.

«ВИЛЬНЮС»: «Кошмар на улице Вязов-3»*** — 14.05, 18.40, 21.40. «Горячие головы» — 12.40, 17.10, 20.15. «Лыжный патруль» — 11.10, 15.40. Видеозал: 13.10, 15.15, 17.20, 19.25, 21.30.

«ДРУЖБА»: «Горячие головы» — 13.30, 16.50, 20.10. «Кошмар на улице Вязов-3»*** — 15.10, 18.30. Видеозал: выходной.

«ПАРТИЗАН»: «Тот, кто меня бережет»*** — 12.40, 14.30, 18.00, 20.00. «Страшное кино» — 11.00, 16.20, 21.40.

«ПОБЕДА»: «Горячие головы» — 11.40, 15.10, 19.30, 21.00. «Кошмар на улице Вязов-3»*** — 10.00, 13.20, 17.40. Видеозал: «Лучшие из лучших-2» — 10.00, 11.40, 13.20, 15.00, 16.40, 18.20, 20.00.

«САЛЮТ»: «Тот, кто меня бережет»*** — 10.00, 13.40, 17.20, 19.10. «Страшное кино» — 12.00, 15.30, 21.00.

«СОВРЕМЕННИК»: «Пылкое лето»**** — 16.00, 17.40, 19.20, 21.00. «Когда Гарри встретил Салли» — 12.40, 14.20.

«БЕЛАРУСЬ»: «Беглый огонь» — 10.50, 12.30, 14.10, 17.40, 19.20. «Путешествие в рай»*** — 11.10, 12.50, 17.50, 19.30. «Пансион»*** — 16.00, 21.20. «Женщина в пламени»*** — 15.50, 21.10. «Душа моя Мария» — 14.30.

«КИЕВ»: «Самоволка»** — 15.00, 17.00. «Сесилия»**** — 19.00, 20.40.

«КОМСОМОЛЕЦ»: «Путешествие в рай»*** — 12.00, 14.00, 16.00, 17.30, 20.20. «Греческая смоковница»*** — 11.00, 13.00, 17.00, 19.00. «Воспитание жестокости у женщин и собак» — 15.00, 20.50. «Когда Гарри встретил Салли» — 10.00. Зал индийского фильма: «Коммандос» (2 с.) — 18.20.

«МИР»: «Путешествие в рай»*** — 15.00, 19.00, 20.50. «Когда Гарри встретил Салли» — 14.00, 18.00, 20.00. «Катька и Шиз» — 12.00, 16.00. «Воспитание жестокости у женщин и собак» — 13.00, 17.00. Видеозал: «Тяжелый сезон» — 14.30, 18.30. «Мужчина, который любил женщин» — 16.30, 20.20.

Фирма «Старлетт» приглашает провести незабываемую Новогоднюю ночь в кемпинге, в живописном лесу на берегу озера.
К вашим услугам: ресторан, бар, сауна, прогулка по новогоднему Вильнюсу.
Спешите! Количество путевок ограничено.
Тел. 724-648.

На тэлеэкранах

ЧЕТВЕРГ, 23 ДЕКАБРЯ

Белорусское ТВ

8.00 Утро республики. 8.10 Под куполом Вселенной. 8.25 «Складчина». 8.40 «Барды». Музыкальный фильм. 10.00 «Сладкий ручей». Заключительная серия. 10.30 «И смех, и беда». Короткометражный фильм. 11.10 Кредо. 11.30 XI съезд композиторов Беларуси. Концерт Государственного камерного оркестра. 13.30 Новости (с сурдопереводом). 13.40 «Атланты и кариатиды». 4-я серия. 16.35 Телебиржа. 16.45 ТВ — школе. История. 11-й класс. 17.20 Страницы истории. «Княжение Витовта». 18.05 «Складчина». 18.20 Зачитайте мое письмо... 18.25 Новости Би-би-си. 19.00 Областные новости (Гродно). 19.10 Здоровье. Тележурнал. 19.40 Композиторы Беларуси. Е.Глебов. Шестая симфония. 20.15 Позиция правительства. Актуальное интервью. 20.30 Контакт: адреса, предложения, информация. 20.35 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.35 Под куполом Вселенной. 21.45 На сессии ВС Республики Беларусь. По окончании — НИКа; Открытый Кубок Беларуси по боксу; «Каждый вечер — анекдот...»

Канал «Останкино»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00 Новости. 5.20 Гимнастика. 5.30 Утро. 7.45 Фирма гарантирует. 8.20 Мультфильм. 8.30 «Просто Мария». Худ. фильм. 9.25 В мире животных. 10.05 ...До 16 и старше. 10.50 Пресс-экспресс. 11.20 Во дворце на Садовом кольце. 11.50 «Возвращение в Эдем». Худ. фильм. 14.25 Телемикст. 15.10 Блокнот. 15.15 «Приключения Тедди Ракспина». Мультфильм. 15.40 Эстрадный концерт. 15.55 Это вы можете. 16.40 ...До 16 и старше. 17.50, 20.35 Погода. 17.55 «Просто Мария». Худ. фильм. 18.45 Кинопанорама. 19.40 Спокойной ночи, малыши! 20.45 Лотто «Миллион». 21.05 «Твин Пикс». Худ. фильм. 22.10 Империя зрелищ. 23.25 Помоги себе сам. 23.55 Весь этот джаз. 0.15 Пресс-экспресс.

Канал «Россия»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.20 Требуются... Требуются... 7.30 Время деловых людей. 8.00 Поехали. 8.10 Уходящая натура. Программа Л.Аннинского. 9.05 Утренний концерт. 9.20 Городок. Развлекательная программа. 9.45 «К-2» представляет: «Абзац». 10.40 Мульти-пульти. 10.50 «Санта-Барбара». Худ. фильм. 11.40 Музыка крупным планом. Евгений Колобов и «Новая опера». 12.40 Крестьянский вопрос. 13.25 Спасение 911. 14.20 Мульти-пульти. 14.30 Концерт. 14.55 Телегазета. 15.00 Русские звезды бокса в Туле. Чемпионат России среди профессионалов. 15.30 Там-там новости. 15.45 Студия «Рост». 16.15 Трансросэфир. 17.00 Человек дела. 17.30 М-трест. 17.45 До Москвы — далеко. 18.15 «Ностальжи» — музыка всех поколений. 18.45 Праздник каждый день. 19.25 «Санта-Барбара». Худ. фильм. 20.15 Экран криминальных сообщений. 20.30 Манера. 21.00 Отечество мое. 22.20 Автомиг. 22.25 Звезды говорят. 22.30 Спортивная карусель. 22.35 В Совет Европы — только за советом? 22.50 Музыкальный фестиваль в Миккели. 23.50 Музыкальный экзамен.

Санкт-Петербург

10.30 Скорая помощь. 11.00 «Долгая дорога в дюнах». 6-я серия. 12.10, 14.25, 18.05, 20.45, 0.50 Музыкальный момент. 12.15 Исторический альманах. 13.00 «Ушедшая в молчание». Док. фильм. 14.20, 18.30, 22.45 Информ ТВ. 14.40 «Мой муж — инопланетянин». Худ. фильм. 16.10 Домашний урок. 16.40 Сказка за сказкой. 17.40 «В ожидании праздника». Док.фильм. 18.10 Большой фестиваль. 18.55 Реформа и власть. 19.40 Спорт, спорт, спорт. 20.00 Сегодня. 20.40 Телемагазин. 20.50 «На пороге ночи». Худ. фильм. 21.40 Мультфильм для взрослых. 21.50 Вечерний звон. Музыкальный канал. 22.35 Ваш стиль. 23.00 Вечерний звон. Музыкальный канал. 24.00 «С днем рождения, или Инкогнито». Музыкальный фильм.

8 канал (Минск)

11.00 Программа передач. 11.05 Худ. фильм «Тень смерти». 12.30 Многосерийный телевизионный фильм «Я покупаю эту женщину». 9, 10, 11 и 12 серии. 14.00 Программа вечерних передач. (Перерыв до 18.00.) 18.00 Программа передач. 18.05 Многосерийный фильм для детей «Карусель». Мультфильм «Вода» из серии «Амиго и его друзья». 18.30 Реклама. 18.40 Музыкальная программа. 19.10 Многосерийный телевизионный фильм «Я покупаю эту женщину». 13, 14, 15 и 16 серии. 20.40 Полицейский сериал «Хилл стрит Блюз»; «Быть ли третьей мировой?» 21.35 Реклама. 21.45 Худ. фильм «Границы города». 23.20 Реклама. 23.30 Программа передач на завтра.

Калектыў Мінгарвыканкама выказвае спачуванне начальніку ўпраўлення бытавога абслугоўвання насельніцтва Коўшару Аляксандру Паўлавічу ў сувязі са смерцю БАЦЬКІ.

ЗАСНАВАЛЬНІК: Мінскі гарадскі Савет народных дэпутатаў.
Газета выдаецца на рускай і беларускай мовах з лістапада 1990 г.
Выходзіць штодзённа, акрамя суботы і нядзелі.
Індэкс 63931. Тыраж 40 000 экз. Падпісана ў свет у 12.10.
Допісы, атрыманыя рэдакцыяй, не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца. Аўтары нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Адказнасць за змест аб'яў нясе заказчык.
Газета надрукавана ў друкарні выдавецтва «Беларускі Дом друку». Адрас: г. Мінск, пр-т Ф.Скарыны, 77.
ДОБРЫ ВЕЧАР
Добрый вечер
В.а. галоўнага рэдактара АНАТОЛЬ ЗЭКАЎ.
АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220041, г.Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а (2-гі паверх).
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-28-02, сакратарыята — 68-28-04, бухгалтэрыі — 68-29-47, аддзела рэкламы — 68-29-33, 68-29-74.
АДДЗЕЛЫ: палітыкі — 68-29-34, эканомікі — 68-28-22, навін — 68-29-98, 68-26-93, гарадской гаспадаркі — 68-29-35, культуры — 68-27-34, пісьмаў — 68-29-96, фотакарэспандэнтаў — 68-27-93. ФАКС — 68-29-74.
Рэклама і прыватныя аб'явы прымаюцца ў рэдакцыі газеты.